

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRĄ IR NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2024 m. balandžio 23 d. Nr. 4D-2023/1-421
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Aplinkos apsaugos agentūros (toliau ir citatose – Agentūra) pareigūnų veiksmų (neveikimo), netinkamai sprendžiant Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau ir citatose – TIPK) leidimo panaikinimo klausimą, bei dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (iki 2023 m. sausio 4 d. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos; toliau – NŽT) pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nesprendžiant neteisėtai naudojamos žemės sklypo, esančio <...>, Vilnius (toliau ir citatose – Žemės sklypas), dalies atlaisvinimo klausimo (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodė:

2.1. „2019 m. gruodžio 17d. Vilniaus apygardos teismas priėmė sprendimą byloje, kurioje įmonė UAB „A“ [...] [toliau ir citatose – Įmonė] skundė Nacionalinės žemės tarnybos sprendimą neišnuomoti įmonei žemės sklypo, esančio adresu <...>, Vilnius [...]. Į teismo procesą buvo įtraukta ir Agentūra. Teismas be kita ko pažymėjo, kad Įmonė neteisėtai užima valstybinį žemės sklypą ir jame neteisėtai vykdo statybinių atliekų perdirbimo ir sandėliavimo veiklą. Veiklos neteisėtumas grindžiamas tuo, kad įmonė niekada neturėjo ir iki šiol neturi valstybinio žemės sklypo nuomos sutarties ir jokių kitų teisėtų pagrindų jo nevaldo. Priėmus teismo sprendimą reali situacija nė kiek nepasikeitė – Įmonė ir toliau neteisėtai naudoja valstybiniu žemės sklypu ir jame vykdo veiklą.“

2.2. „Vadovaujantis Aplinkos apsaugos įstatymo 19 [19²] straipsnio 11 dalies 11 punkto ir 12 dalies nuostatomis, Agentūra, gavusi aukščiau minėtą informaciją, turėjo panaikinti Įmonei išduotą TIPK leidimą [...], tačiau to nepadarė.“

2.3. „Ne kartą kreipiausi į Agentūrą su skundu dėl Įmonės neteisėtos veiklos, tačiau Agentūra nesilaiko Lietuvos Respublikos įstatymų, vilkina procesą ir atlieka nereikalingus biurokratinius veiksmus (kreipiasi į NŽT, į Vilniaus miesto savivaldybę), užuot atlikus jai priskirtą funkciją.“

2.4. NŽT „nesiėmė veiksmų dėl neteisėtai užimtos valstybinės žemės, nors turėjo šią informaciją t. y. žinojo, jog Įmonė neteisėtai užima valstybinį žemės sklypą, tačiau nepatraukė Įmonės vadovų atsakomybėn ir tokiu neveikimu tiesiog leido toliau neteisėtai naudotis sklypu.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo:

3.1. „[...] įvertinti Agentūros veiksmus, prieštaraujančius Lietuvos Respublikos įstatymams (konkrečiai – Aplinkos apsaugos įstatymo 19 [19²] straipsnio 11 dalies 11 punkto ir 12 dalies nuostatomis).“ Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo: „įvertinti Agentūros pareigūnų veiksmus, prieštaraujančius Lietuvos Respublikos įstatymams (konkrečiai – Aplinkos apsaugos įstatymo 19 straipsnio 11 dalies 11 punkto ir 12 dalies nuostatomis)“;

3.2. informuoti, dėl kokių priežasčių: „[...] NŽT nesiėmė veiksmų dėl neteisėtai užimtos valstybinės žemės [...]“; „[...] nepatraukė Įmonės vadovų atsakomybėn ir tokiu neveikimu tiesiog leido toliau neteisėtai naudotis sklypu.“

4. Pareiškėjas su Skundu pateikė Vilniaus apygardos teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e2A-1778-567/2019, kurioje rašoma:

„1. Ieškovas Įmonė pateikė ieškinį, prašydamas:

1.1. panaikinti atsakovo NŽT Vilniaus miesto skyriaus 2017 m. spalio 20 d. raštą Nr. 49SJM-25/8-(14.49.105.) [...], kuriuo ieškovui atsisakyta išnuomoti 2,6265 ha ploto Žemės sklypo [...] dalį, reikalingą pastatui – mechaninėms dirbtuvėms [...] eksploatuoti;

1.2. panaikinti atsakovo NŽT 2017 m. gruodžio 4 d. sprendimą Nr. ISS-2839-(7.5) [...];

1.3. įpareigoti NŽT Vilniaus miesto skyrių iš naujo išnagrinėti ieškovo prašymą išnuomoti Žemės sklypo [...], dalį, reikalingą pastatui – mechaninėms dirbtuvėms eksploatuoti, įpareigojant atsakovą nurodyti, kokio konkretaus dydžio Žemės sklypo dalį ieškovas gali/turi teisę išsinuomoti.

[...]

6. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2019 m. vasario 25 d. sprendimu nusprendė ieškinį atmesti ir priteisti trečiajam asmeniui UAB „B“ [uždarosios akcinės bendrovės pavadinimas Seimo kontrolierei žinomas] iš ieškovo UAB „A“ 2 607,60 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

[...].

32. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad atsakovo NŽT Vilniaus miesto skyrius atliko patikrą ginčo Žemės sklype ir 2017 m. rugpjūčio 22 d. surašė žemės naudojimo patikrinimo aktą, kuriame nurodyta, kad Žemės sklypas rytinėje ir pietinėje dalyse yra aptvertas vieline tvora, Žemės sklype yra sandėliuojamos mišrios statybinės atliekos (betono luitai, skaldytos plytos, asfalto likučiai, medienos šiukšlės, armatūra) bei vykdomi atliekų perdirbimo darbai. 2019 m. vasario 11 d. pakartotinai atliktos ginčo Žemės sklypo patikros metu nustatyta, kad Žemės sklypas rytinėje ir pietinėje Žemės sklypo dalyse yra aptvertas vieline tvora, Žemės sklype yra sandėliuojamos mišrios statybinės atliekos bei vykdomi atliekų perdirbimo darbai, mišriomis statybinėmis atliekomis užimtas yra 0,8429 ha Žemės sklypo plotas, Žemės sklype vykdomi atliekų perdirbimo darbai, t. y. Žemės sklype faktinė situacija nepasikeitė nuo užfiksuotos 2017 m. rugpjūčio 22 d. žemės naudojimo patikrinimo akte. Apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad pagal 2001 m. lapkričio 8 d. tarp UAB „L“ [uždarosios akcinės bendrovės pavadinimas Seimo kontrolierei žinomas; toliau ir citatose – UAB] ir Vilniaus apskrities viršininko administracijos sudarytą to paties valstybinės žemės sklypo nuomos sutartį išnuomoto Žemės sklypo pagrindinė tikslinė paskirtis ir ūkinės veiklos būdas buvo gamybinės bazės statinių eksploatavimas, t. y. nesusijęs su atliekų perdirbimo veikla. 2011 m. rugsėjo 19 d. ir 2014 m. spalio 1 d. Žemės sklypo nuomos sutartimis UAB, be atsakovo sutikimo, ieškovui išnuomojo iš viso 2 ha ploto valstybinės Žemės sklypo dalį. 2011 m. lapkričio 3 d. Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas išdavė ieškovui TIPK leidimą, suteikiantį teisę 1 ha Žemės sklypo dalyje vykdyti atitinkamą atliekų tvarkymo veiklą. Leidimas buvo išduotas, atsižvelgiant į tai, kad ginčo Žemės sklypo dalimi ieškovui leido naudotis UAB. Apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad atsakovas niekada nebuvo leidęs UAB subnuomoti Žemės sklypo dalies, todėl akivaizdu, kad ieškovas neteisėtai Žemės sklypo dalį naudoja ne jam priklausančiam statiniui eksploatuoti pagal Nekilnojamojo turto kadastrę įrašytą jo tiesioginę paskirtį. Atitinkamai apelianto argumentai, susiję su jam išduotu taršos leidimu atliekų tvarkymo veiklai vykdyti, kuriais grindžiamas didesnio Žemės sklypo ploto dydžio poreikis, neturi teisinės reikšmės, kadangi tokios veiklos vykdymas ne tik nebuvo suderintas su atsakovu, bet šalys net nebuvo sudarę valstybinės žemės nuomos sutarties. Apeliacinės instancijos teismas konstatuoja, kad ginčo Žemės sklypo dalis nėra naudojama Žemės sklype

esančiam ieškovo statiniui eksploatuoti, ir naudojama ne pagal paskirtį, todėl 2,6265 ha ploto Žemės sklypas yra per didelio ploto esamam statiniui eksploatuoti. [...].

Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. vasario 25 d. sprendimą palikti nepakeistą.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Seimo kontrolierė dėl informacijos, reikalingos Skundo tyrimui, gavimo kreipėsi į Agentūrą, Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD), Vilniaus miesto savivaldybės (toliau ir citatose – Savivaldybė) administraciją ir NŽT.

6. Agentūra informavo:

6.1. Vilniaus apygardos teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutartis (civilinė byla Nr. e2A-1778-567/2019) (toliau ir citatose – Teismo nutartis) Agentūroje gauta 2019 m. gruodžio 18 d. (reg. Nr. ATG-362).

Teismo nutartis „[...] priimta išnagrinėjus apeliacine rašytinio proceso tvarka ieškovo Įmonės apeliacinį skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. vasario 25 d. sprendimo civilinėje byloje Nr. e2-664-808/2019 pagal ieškovo Įmonės ieškinį atsakovui NŽT dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus. [...]“

Teismo nutarties „[...] rezoliucinėje dalyje nebuvo priimta sprendimų dėl TIPK leidimo Įmonei išdavimo neteisėtumo, nes šis klausimas nebuvo ieškinio dalykas.“

Teismo nutartimi „[...] Įmonei išduotas TIPK leidimas nebuvo panaikintas. Ieškinyje nebuvo reikalavimo panaikinti Įmonei išduoto TIPK leidimo galiojimą.“

6.2. Teismo nutarties „[...] priėmimo metu TIPK leidimų, išduotų <...> įrenginiams, kurių eksploatavimui iki 2014-04-14 buvo išduoti TIPK leidimai pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (toliau – 2002 m. TIPK taisyklės, TIPK leidimas), 2 priedą, vykdant Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-03-06 įsakymo Nr. D1-259 „Dėl Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, 2.2 papunktį taikomos Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės (toliau – Taisyklės), taršos leidimų galiojimo panaikinimo klausimus reglamentavo Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (2018-07-01-2020-02-07 galiojusi redakcija, toliau – AAĮ) 19² str. ir Taisyklės (redakcija, galiojusi nuo 2019-11-01 iki 2020-07-16. TIPK leidimo galiojimo panaikinimo klausimas nebuvo sureguliuotas, teismas nepasisakė dėl to, todėl nebuvo įpareigojimo spręsti TIPK leidimo galiojimo panaikinimo klausimą.“

„Agentūra paneigia Skunde nurodytą teiginį, kad po Teismo nutarties [priėmimo] Agentūra vilkino spręsti Įmonei išduoto TIPK leidimo panaikinimo klausimą.

[...] Teismo nutartimi nebuvo priimta sprendimų dėl TIPK leidimo Įmonei išdavimo neteisėtumo.

Agentūra nevilkino spręsti Įmonei išduoto TIPK leidimo panaikinimo klausimą, nes nebuvo teisinio pagrindo ir sąlygų TIPK leidimo galiojimo panaikinimui, numatyto AAĮ 19² str. 11 d. ir 12 d. (2018-07-01–2020-02-07 galiojusi redakcija) [...].“

AAĮ 19² straipsnio 11 dalis (redakcija, galiojusi nuo 2018 m. liepos 1 d. iki 2020 m. vasario 7 d.) nustatė, kad „Sprendimas panaikinti taršos leidimo galiojimą priimamas, kai yra bent viena iš šių sąlygų: 1) aplinkos ministro įgaliotai institucijai priėmus sprendimą dėl prievolės pakeisti taršos leidimą, taršos leidimo turėtojas per šiame sprendime nustatytą terminą ir Taršos leidimų taisyklėse nustatyta tvarka nepateikia paraiškos dėl taršos leidimo pakeitimo; 2) teisėtomis priemonėmis įrodyta, kad taršos leidimui gauti ir (ar) pakeisti buvo pateikta melaginga informacija, kuria remiantis buvo nustatytos taršos leidimo sąlygos; 3) taršos leidimo turėtojo prašymu; 4) taršos leidimą turintis juridinis asmuo likviduotas, taršos leidimą turintis fizinis asmuo mirė, teismas jį pripažino neveiksniu ar ribotai veiksniumi srityje, susijusioje su šio straipsnio antrojoje dalyje nurodyto įrenginio (jo dalies,

kelių įrenginių ar jų dalių) eksploatavimu, ar nežinia kur esančiu, jeigu asmens teisių perėmėjas per 6 mėnesius nuo šiame punkte nurodytų aplinkybių atsiradimo Taršos leidimų taisyklėse nustatyta tvarka nesikreipia dėl taršos leidime nurodytų formalių duomenų patikslinimo; 5) neįvykdytas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatyta tvarka priimtas nutarimas sustabdyti aplinkai kenksmingą veiklą; 6) yra įsiteisėjęs teismo sprendimas, panaikinant atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo arba sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos, pagal kurį planuojama ūkinė veikla galima pasirinktoje vietoje, jei ši išvada ar šis sprendimas yra privalomi tam, kad būtų išduotas taršos leidimas.“

AAĮ 19² straipsnio 12 dalis (redakcija, galiojusi nuo 2018 m. liepos 1 d. iki 2020 m. vasario 7 d.) reglamentavo, kad nustačius „šio straipsnio vienuoliktosios dalies 1, 4, 5 punktuose nurodytas aplinkybes, fizinis ar juridinis asmuo prieš sprendimo panaikinti taršos leidimo galiojimą priėmimą per 3 darbo dienas nuo atitinkamos aplinkybės nustatymo dienos įspėjamas apie galimą taršos leidimo galiojimo panaikinimą ir nustatomas 20 darbo dienų terminas, per kurį asmuo turi pašalinti trūkumus. Jei fizinis ar juridinis asmuo per šį laiką trūkumus pašalina, taršos leidimo galiojimas nepanaikinamas. Nustačius šio straipsnio vienuoliktosios dalies 2, 3 ir 6 punktuose nurodytas aplinkybes, taršos leidimo galiojimas panaikinamas neteikiant šioje dalyje numatyto įspėjimo. Fizinis ar juridinis asmuo apie priimtą sprendimą panaikinti taršos leidimo galiojimą per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos informuojamas raštu, išskyrus atvejus, kai taršos leidimo galiojimas panaikintas nustačius šio straipsnio vienuoliktosios dalies 4 punkte nurodytas aplinkybes, ir nurodomos taršos leidimo galiojimo panaikinimo priežastys“.

Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. birželio 30 d. priėmė Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 15, 19, 19¹, 19², 19³, 37, 47, 55, 56, 81, 89 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 20¹, 58¹ straipsniais įstatymą Nr. XIV-1369 (įsigaliojo nuo 2022 m. liepos 15 d.), kurio AAĮ 19² straipsnio 11 dalis buvo papildyta 11 punktu, nustatančiu, kad sprendimas panaikinti taršos leidimo galiojimą priimamas, kai „taršos leidimo turėtojas nebeturi teisės valdyti ar naudoti taršos leidime nurodytai ūkinei veiklai naudojamą nekilnojamąjį turtą ar jo dalį ir (ar) įrenginį ar jo dalį.“

Lietuvos Respublikos aplinkos ministras 2023 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. D1-96 „Dėl taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitė Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių (pakeitimai įsigaliojo nuo 2023 m. balandžio 5 d.) 85.1 papunktį ir jį išdėstė taip: „prieš priimdama sprendimą panaikinti leidimo galiojimą Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies [...] 10–12 punktuose nurodytais atvejais, AAA [Agentūra] per 3 darbo dienas nuo šiuose papunkčiuose nurodytų aplinkybių nustatymo dienos leidimo turėtoją įspėja raštu apie galimą leidimo galiojimo panaikinimą ir nurodo priežastis, kodėl gali būti panaikintas leidimo galiojimas. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies [...] 10–12 punktuose nurodytais atvejais AAA [Agentūra] nustato 20 darbo dienų terminą, per kurį asmuo turi pašalinti nustatytus trūkumus [...]“.

6.3. Agentūros veiksmai, sprendžiant klausimą dėl Įmonei išduoto TIPK leidimo galiojimo panaikinimo (toliau ir citatose – TIPK leidimo panaikinimo):

6.3.1. 2022 m. rugpjūčio 5 d. raštu Nr. (30.4)-A4E-8986 (toliau – 2022 m. rugpjūčio 5 d. raštas) Agentūra kreipėsi į Įmonę prašydama pateikti informaciją, pagrindžiančią Žemės sklypo dalies naudojimo teisėtumą.

„[...] Agentūroje 2022 m. rugsėjo 7 d. gautas Įmonės 2022 m. rugsėjo 5 d. raštas, kuriame ji nurodė:

„[...] pakartotinai kreipėsi į NŽT, jei nesulauks atsakymo, skųs NŽT dėl neveikimo“; AAĮ 192 str. 11 d. 11 p. pakeitimas įsigaliojo nuo 2022 m. liepos 15 d., todėl „[...] vadovaujantis konstituciniu *lex retro non agit* principu, jis negali būti taikomas iki jo įsigaliojimo atsiradusiems santykiams ir sudaryti pagrindą riboti“ Įmonei galimybę vykdyti TIPK leidime nurodytą veiklą Žemės sklypo dalyje.

6.3.2. 2022 m. spalio 21 d. raštu (30-4)-A4E-11601 (toliau – 2022 m. spalio 21 d. raštas) Agentūra kreipėsi į NŽT su prašymu suteikti tarnybinę pagalbą ir informuoti:

„[...] ar Įmonė anksčiau turėjo ir/ar vis dar turi galimybę išsinuomoti ar įsigyti Žemės sklypo dalį [...]“; „[...] nurodyti, dėl kokių priežasčių ar aplinkybių Įmonė iki šiol to nepadarė“; informuoti, jeigu Įmonė „[...] kreiptųsi dėl aukščiau nurodytos Žemės sklypo dalies nuomos ar įsigijimo, kiek laiko galėtų trukti tokios procedūros. [...]“

NŽT 2022 m. lapkričio 16 d. raštu Nr. 49SD-13925-(14.49.136 E.) (toliau – 2022 m. lapkričio 16 d. raštas) Agentūrai nurodė:

„[...] pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis Įmonei nuosavybės teise priklauso pastatas – mechaninės dirbtuvės [...] [Šitas pastatas į leidimą nėra įtrauktas]. Kito nekilnojamojo turto Žemės sklype Įmonė neturi“; „[...] užstatyta valstybinė žemė nuomojama (parduodama) tik tiek kiek yra reikalinga pastatų eksploatacijai, o ne verslui (ūkinei veiklai) vystyti“; „[...] Įmonė buvo informuota, kad dėl Žemės sklypo dalies nuomos (ar pardavimo) būtų galima spręsti tik nustatyta tvarka pertvarkius Žemės sklypą“; „[...] Žemės sklypas turi būti pertvarkomas teisės aktų nustatyta tvarka rengiant teritorijų planavimo dokumentą arba žemės valdos projektą“.

6.3.3. 2022 m. spalio 21 d. raštu (30-4)-A4E-11599 (toliau – 2022 m. spalio 21 d. raštas 2) Agentūra kreipėsi į AAD prašydama patikrinti, ar:

„[...] Įmonė vykdo atliekų tvarkymo veiklą [...] ir jei vykdo šią veiklą, ar vykdoma veikla atitinka Leidime nustatytas sąlygas.“

AAD 2022 m. lapkričio 25 d. raštu Nr. AD5-23137 (toliau – 2022 m. lapkričio 25 d. raštas) Agentūrai nurodė:

„AAD Vilniaus valdybos Vilniaus aplinkos apsaugos inspekcijos pareigūnai atliko Įmonės neplaninį patikrinimą ir 2022-11-24 surašė patikrinimo aktą Nr. (18.1)-PA-6584.“ 2022-11-24 patikrinimo akte Nr. (18.1)-PA-6584 konstatuota: „Įmonė valstybinės žemės nuomos sutarties neturi“.

6.3.4. 2022 m. gruodžio 5 d. raštu Nr. (30-4)-A4E-13496 (toliau – 2022 m. gruodžio 5 d. raštas) Agentūra pakartotinai kreipėsi į AAD prašydama informuoti, kokių veiksmų ėmėsi AAD, „[...] jeigu Įmonei buvo duotas privalomasis nurodymas nutraukti atliekų tvarkymo veiklą teritorijoje (galimai teršiamoje teritorijoje) iki šioje teritorijoje bus įrengta atliekų laikymo aikštelė su vandeniui nelaidžia kieta danga, atitinkančia teisės aktų ir taršos leidimo reikalavimus, ar kitas privalomas nurodymas nutraukti pažeidimą ir (ar) pašalinti jo pasekmes [...]“

AAD, kaip nurodė Agentūra, į 2022 m. gruodžio 5 d. raštą neatsakė.

6.3.5. 2022 m. gruodžio 15 d. raštu Nr. (30-4)-A4E-13879 (toliau – 2022 m. gruodžio 15 d. raštas) dėl metodinės pagalbos suteikimo Agentūra kreipėsi į Aplinkos ministeriją, prašydama atsakyti į klausimus dėl AAĮ nuostatų taikymo.

Aplinkos ministerija 2023 m. sausio 9 d. rašte Nr. D8(E)-115 (toliau – 2023 m. sausio 9 d. raštas) Agentūrai, be kitos informacijos, nurodė:

„Klausiame: „ar Agentūra gali taikyti naujas Įstatymo [AAĮ] 19¹ straipsnio 14 dalies 11 punkto ir 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto normas, jei teisę eksploatuoti įrenginį įmonė prarado dar iki šių Įstatymo normų įsigaliojimo?“

Įstatymo AAĮ 19¹ straipsnio 14 dalies 11 punkto ir 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatos galioja ir taikomos nuo jų įsigaliojimo dienos, t. y. 2022 m. liepos 15 d. Pažymėtina, kad aptariamuose Įstatymo punktuose nurodyta, kad sprendimas panaikinti leidimo galiojimą priimamas, kai leidimo turėtojas „nebeturi teisės valdyti ar naudoti“ nekilnojamąjį turtą ar įrenginį, t. y. šios Įstatymo nuostatos sietinos su faktu, kad po šių nuostatų įsigaliojimo nustatomas nurodytos teisės neturėjimas, o ne jos praradimo data. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad priimant sprendimą pagal Įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 11 punkto arba 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatas, svarbu atsižvelgti į tai, ar leidimo turėtojas turi nurodytą teisę po 2022 m. liepos 15 d.“

„Klausiame: „kokie dokumentai gali būti pripažįstami tinkamais pagrįsti, kad įmonė prarado teisę į nekilnojamąjį turtą ar jo dalį ir (ar) įrenginį ar jo dalį (pvz. ar nuomos/panaudos sutarties nutraukimas yra pakankamas įrodymas)?“

Manome, kad nuomos / panaudos sutarties nutraukimą įrodantis dokumentas gali būti vienas iš dokumentų, įrodančių, kad įmonė nebeturi teisės į nekilnojamąjį turtą ar jo dalį.“

„Klausiate: „ar privalo būti panaikinamas TIPK leidimo galiojimas, jei: žemės sklypo įteisinimo procedūros yra inicijuotos iki Įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 11 punkto ir 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto įsigaliojimo, bet neužbaigtos įsigaliojusioms; jei po dalies nekilnojamojo turto, nurodyto TIPK leidime, valdymo ir/ar disponavimo pradžios dienos įmonei lieka teisė valdyti ir/ar disponuoti: nekilnojamąjį turtą (pvz. pastatą), esantį kitoje to paties žemės sklypo, kurio dalį valdyti ir/ar disponuoti ji prarado, dalyje, tik žemės sklypą, kuriame stovi pastatas, kurio viso ar dalies valdymo ir/ar disponavimo teisė buvo prarasta, tik pastatą, esantį žemės sklype, kurio dalies ar viso valdymo ir/ar disponavimo teisė buvo prarasta, tik pastatą, kuris dar nepastatytas, nors TIPK leidime nurodyta, kad jis turi būti pastatytas“.

Sprendimo panaikinti TIPK leidimo galiojimą priėmimo sąlygos nustatytos Įstatymo 19¹ ir 19² straipsniuose. Manytina, kad priimant sprendimą dėl leidimo galiojimo panaikinimo svarbu įvertinti, ar Jūsų išvardyti atvejai atitinka Įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalies 11 punkto arba 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatas, taip pat, ar nėra kitų aplinkybių, galinčių turėti įtakos sprendimo turiniui (pvz., padaryto pažeidimo mažareikšmiškumas ar kt.). Atkreiptinas dėmesys, kad aptariamose Įstatymo formulėse nurodyta, kad leidimo galiojimas panaikinamas, jei leidimo turėtojas nebeturi teisės valdyti ar naudoti „nurodytai ūkinei veiklai vykdyti naudojamą nekilnojamąjį turtą ar jo dalį ir (ar) įrenginį ar jo dalį“, t. y. Įstatymas numato leidimo galiojimo panaikinimą leidimo turėtojiui nebeturint teisės į nekilnojamojo turto arba įrenginio dalį, be to, būtina įvertinti, ar nekilnojamasis turtas ar įrenginys (arba dalys) yra naudojamas aplinkybių nustatymo metu (o ne, pvz., planuojamas pastatyti/įrengti ir naudoti ateityje), ar nekilnojamasis turtas ar įrenginys (arba dalys) naudojamas būtent leidime nurodytai veiklai vykdyti ir pan.“

6.3.6. 2023 m. sausio 31 d., vadovaudamasi AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatomis ir nustatę, kad Įmonė, kaip TIPK leidimo turėtoja, neturi galiojančios Žemės sklypo dalies nuomos ar subnuomos sutarties, t. y. neturi teisės valdyti ar naudoti TIPK leidime nurodytai ūkinei veiklai naudojamą žemės sklypo dalį, Agentūra parengė išpėjimą Nr. (30-4)-A4E-1049 (toliau ir citatose – išpėjimas) ir suteikė Įmonei 20 darbo dienų terminą pateikti įrodymus, kad trūkumai pašalinti.

Įmonė 2023 m. kovo 1 d. Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė 2023 m. vasario 28 d. skundą, kuriame prašė panaikinti Agentūros 2023 m. sausio 31 d. išpėjimą bei taikyti byloje reikalavimo užtikrinimo priemones ir iki šio ginčo išnagrinėjimo uždrausti Agentūrai priimti sprendimą dėl Įmonei išduoto TIPK leidimo galiojimo panaikinimo.

Vilniaus apygardos administracinis teismas (administracinėje byloje Nr. e13-5673-561/2023) priėmė 2023 m. kovo 8 d. nutartį, kuria priėmė Įmonės skundą, o Įmonės prašymo dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo netenkinti.

„Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo duomenimis dėl šios teismo nutarties dalies, kuria netaikytos reikalavimo užtikrinimo priemonės, per 7 dienas nuo jos nuorašo gavimo dienos nebuvo paduotas atskiras skundas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui“.

6.3.7. „2023 m. vasario 22 d. paskambinus telefonu Įmonei, tą pačią dieną paaiškėjo, kad elektroninio pašto adresas <...>, kuris nurodytas TIPK leidime, nenaudojamas ir 2023 m. sausio 31 d. išpėjimas nebuvo gautas. Dėl nurodytų aplinkybių, išpėjimas pakartotinai 2023-02-22 [raštas Nr. (30-4)-A4E-1976] buvo išsiųstas elektroninio pašto <...>.

Įvertinus aplinkybes, kad Įmonė negavo išpėjimo 2023 m. sausio 31 d., išpėjimas 2023 m. vasario 22 d. buvo išsiųstas Įmonės nurodytu elektroninio pašto adresu <...>, papildomai registruotu pašto adresu [...]. Įgyvendindami gero valdymo principą, Agentūra pranešė, kad Įmonė per 20 darbo dienų turi Agentūrai pateikti įrodymus, kad trūkumai pašalinti, pagrindžiančius, kad įgijo teisę valdyti ar naudoti Žemės sklypo [...] 1 ha dalį TIPK leidime nurodytai atliekų tvarkymo veiklai vykdyti. Pažymėta, kad išpėjimo 20 darbo dienų terminas pradėtas skaičiuoti nuo kitos dienos, kai buvo išsiųstas 2023-02-22 išpėjimas Įmonės nurodytu elektroninio pašto adresu <...>, t. y. nuo 2023-02-23 [...]“.

6.3.8. Agentūra, atsakydama į Įmonės 2023 m. vasario 27 d. raštą, kuriuo Įmonė pranešė, jog nesutinka su Agentūros teiginiais dėl Žemės sklypo nuomos sutarties, 2023 m. kovo 14 d. raštu Nr. (30-4)-A4E-2789 (toliau – 2023 m. kovo 14 d. raštas) Įmonę informavo:

„Aplinkos apsaugos įstatymo 192 straipsnio 12 dalis numato veiklos vykdytojui prievolę per 20 darbo dienų Agentūrai pateikti įrodymus, kad trūkumai pašalinti, pagrindžiančius, kad įgijo teisę valdyti ar naudoti [...] Žemės sklypo [...] 1 ha dalį TIPK leidime [...] nurodytai atliekų tvarkymo veiklai vykdyti, bet nenumato galimybės veiklos vykdytojui kreiptis į Agentūrą su prašymu dėl termino pratęsimo, o Agentūrai nesuteikia įgaliojimų priimti sprendimą dėl nurodyto veiklos vykdytojo prašymo.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes ir vadovaujantis Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 12 dalimi, informuojame, kad įrodymų, kad trūkumai pašalinti lauksime 20 darbo dienų nuo Agentūros 2023 m. vasario 23 d. rašte Nr. (30-4)-A4E-1976 nurodytos datos t. y. iki 2023 m. kovo 22 d. imtinai.“

6.3.9. „[...] iki 2023 m. sausio 31 d. įspėjime nurodytos datos, t. y. 2023 m. kovo 23 (imtinai) [Agentūrai] nebuvo pateikti įrodymai, pagrindžiantys, kad Įmonė įgijo teisę valdyti ar naudoti valstybinės žemės sklypo dalį TIPK Leidime nurodytai atliekų tvarkymo veiklai vykdyti.“

6.3.10. 2023 kovo 20 d. raštu (30-4)-A4E-3037 (toliau – 2023 m. kovo 20 d. raštas) kreipėsi į NŽT ir Savivaldybės administraciją dėl tarnybinės pagalbos, prašydama suteikti informaciją, susijusią su Žemės sklypo formavimu.

NŽT 2023 m. balandžio 11 d. raštu Nr. 1SD-769-(7.22 E.) (toliau – 2023 m. balandžio 11 d. raštas) Agentūrą informavo:

„[...] asmens teisė nuomoti valstybinės žemės sklypą grindžiama jos realiu faktiniu naudojimu atitinkamam konkrečiam tikslui – turimiems nuolatiniais statiniams ar įrenginiams eksploatuoti.“

„Įmonė gali būti šio Projekto iniciatoriumi [...]“

„[...] konkretus žemės sklypo dydis paaiškės Žemės sklypo projektavimo, kurio tikslas – pertvarkyti Žemės sklypą, metu.“

„[...] 2017 m. Įmonė kreipėsi į NŽT Vilniaus miesto skyrių [...] dėl Žemės sklypo dalies (2,6265 ha) nuomos. Skyrius 2017-10-20 raštu Nr. 49SJM-25/8-(14.49.105.) [...] atsisakė išnuomoti Žemės sklypo 2,6265 ha ploto dalį, nuroydamas motyvą, kad Įmonei nuosavybės teise priklausančiam statiniui pastatui – mechaninės dirbtuvės eksploatuoti pagal Nekilnojamojo turto registre nurodytą pastato paskirtį nereikalinga tokio ploto Žemės sklypo dalis.

Įmonė su tokiu sprendimu nesutiko ir kreipėsi į teismą. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2019 m. vasario 25 d. civilinėje byloje Nr. e2-664-808/2019 pagal Įmonės ieškinį, padarė išvadą, kad parengtas Žemės sklypo planas neatitinka teisės aktų reikalavimų ir ieškovo prašoma išnuomoti Žemės sklypo ploto dalis yra per didelė pastatui eksploatuoti. Vilniaus apygardos teismas 2019 m. gruodžio 19 d. civilinėje byloje Nr. e2A-1778-567/2019 Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. vasario 25 d. sprendimą paliko nepakeistą.“

„[...] klausimas dėl Žemės sklypo (jo dalies) nuomos bus nagrinėjamas, kai Skyriui Įmonė pateiks visus dokumentus [...]“

Savivaldybės administracija 2023 m. balandžio 26 d. raštu Nr. A51-73381/23(2.14.2.12E-ŽEM) (toliau – 2023 m. balandžio 26 d. raštas) informavo:

„[...] Savivaldybės administracijos direktoriaus pavadootojo 2023 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. A30-1406/23 [...] buvo išduotas leidimas pradėti rengti apie 78 635 (septyniasdešimt aštuonių tūkstančių šešių šimtų trisdešimt penkių) kv. m ploto žemės sklypo <...> [...] ir greta esančios teritorijos formavimo ir pertvarkymo projektą, kurio tikslai: padalyti žemės sklypą <...> [...] į du ar daugiau žemės sklypų; suformuoti naujus valstybinės žemės sklypus; nustatyti ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (-us), į atitinkantį (-ius) Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius.“

„Dydis Įmonei priklausančiam pastatui bus nustatytas Žemės klypo [...] ir greta esančios teritorijos formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo metu.“

„Savivaldybė, siekdama paspartinti nuosavybės teisių į žemę Vilniaus mieste atkūrimo procesą, žemės sklypų, skirtų nuosavybės teisėms atkurti, projektavimą ir dokumentų parengimą laiko prioritetine sritimi, todėl manytina, kad Projektas galėtų būti parengtas per 6 mėnesius.“

6.3.11. Taip pat Agentūra gavo:

– AAD 2023 m. balandžio 24 d. raštą Nr. AD5-7696 (toliau – 2023 m. balandžio 24 d. raštas),

kuriuo Agentūra buvo informuota:

„[...] AAD Vilniaus valdybos Vilniaus aplinkos apsaugos inspekcijos [...] pareigūnai atliko Įmonės [...] neplaninį patikrinimą, kurio metu nustatyta, kad Įmonė veiklą vykdo pažeidžiant aplinkos apsaugą reglamentuojančius teisės aktus. Siekiant nutraukti pažeidimą, Įmonei 2023-04-05 raštu Nr. AD5-6267 Inspekcija įteikė privalomąjį nurodymą Nr. PN-271 stabdyti veiklą“;

– AAD 2023 m. gegužės 11 d. raštą Nr. AD5-9427 (toliau – 2023 m. gegužės 11 d. raštas), kuriuo Agentūra buvo informuota:

„[...] AAD Vilniaus valdybos Vilniaus aplinkos apsaugos inspekcija [...] siekiant nutraukti pažeidimą, nustatytą neplaninio patikrinimo metu, Įmonei 2023-04-05 raštu Nr. AD5-6267 įteikė privalomąjį nurodymą Nr. PN-271 stabdyti veiklą.

[...] AAD 2023 m. balandžio 19 d. buvo užregistruotas Įmonės atstovės – advokates [...] skundas Nr. AD3-1113 [...] dėl 2023 m. balandžio 3 d. duoto privalomojo nurodymo Nr. PN-271 (toliau – Privalomasis nurodymas), kuriuo prašoma jį panaikinti kaip nepagrįstą ir neteisėtai priimtą.

AAD 2023-04-27 raštu Nr. AD5-8176 pateikė sprendimą vadovaudamasi AAVKĮ 25 straipsnio 5 dalies 3 punktu, [...] [2023 m. balandžio 19 d. skundą] tenkinti iš dalies – panaikinti Vilniaus AAD 2023 m. balandžio 3 d. Privalomąjį nurodymą Nr. PN-271 ir perduoti jį priėmusiam pareigūnui pateikti iš naujo. Sprendimo priežastys grindžiamos tuo, kad Privalomasis nurodymas yra nepakankamai teisiškai pagrįstas ir, kaip administracinis sprendimas, neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies bei AAVKĮ reikalavimų.“

6.3.12. 2023 m. gegužės 16 d. Agentūroje buvo priimtas sprendimas Nr. (30-4)-A4E-5052 panaikinti Įmonės TIPK leidimo galiojimą (toliau ir citatose – Sprendimas).

Įmonė dėl Agentūros Sprendimo panaikinimo ir laikino 2023 m. gegužės 16 d. Sprendimo galiojimo sustabdymo (iki bus išnagrinėta administracinė byla Nr. e13-9893-1064/2023) kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą.

„Šiuo metu vyksta bylos nagrinėjimas, teismo sprendimas nepriimtas.“

6.4. Agentūroje gauti prašymai:

6.4.1. 2022 m. liepos 8 d. gautas Pareiškėjo prašymas (persiųstas AAD 2022 m. liepos 8 d. raštu Nr. AD5-12970), kuriame buvo prašoma panaikinti Įmonei išduotą TIPK leidimą vykdyti statybinių atliekų tvarkymo veiklą Žemės sklype (toliau – Prašymas).

Agentūra 2022 m. rugpjūčio 8 d. raštu Nr. A4E-9041 (toliau – Raštas) Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„Agentūra pakartotinai 2022-08-05 raštu Nr. (30.4)-A4E-8986 kreipėsi į Įmonę, kad ši pateiktą informaciją, pagrindžiančią Žemės sklypo naudojimo teisėtumą. Agentūra, gavusi prašomą informaciją ir įvertinusi visą turimą informaciją, vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais priims sprendimą dėl Leidimo.“

„[...] informuojame, kad Jūsų raštą [...] vertiname, kaip pateiktą informaciją iš suinteresuotos visuomenės. Leidimas gali būti panaikintas vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo [...] 19² straipsnio 11 dalyje nustatytais pagrindais ir atlikus viešojo administravimo procedūras. AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 1 punkte nurodyta, kad prašymą naikinti Leidimą gali pateikti tik leidimo turėtojas. Teisės aktuose nėra numatyta, kad suinteresuotos visuomenės atstovas gali be leidimo turėtojo įgaliojimo prašyti panaikinti leidimą, todėl Agentūra neturi teisinio pagrindo pradėti leidimo panaikinimo procedūras pagal Jūsų raštą.

Šį atsakymą turite teisę apskųsti Agentūrai (A. Juozapavičiaus g. 9, 09311 Vilnius) Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka, arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo įteikimo dienos.“

6.4.2. 2022 m. lapkričio 4 d. gautas Pareiškėjo 2022 m. lapkričio 4 d. prašymas (toliau – Prašymas 2), kuriame Pareiškėjas nurodė:

„[...] teikiu skundą dėl Įmonei išduoto TIPK leidimo, kuris buvo išduotas neteisėtai ir prašau

imtis veiksmų leidimo panaikinimui. Taip pat reikalauju nedelsiant imtis veiksmų ir nutraukti aplinkos teršimą, kadangi Įmonė ir toliau veža ir pila statybines atliekas žemės sklype, kuris jiems nepriklauso, tokiu būdu teršdama ir naikindama aplinką.“

Agentūra 2022 m. gruodžio 12 d. raštu Nr. (30-4)-A4E-13784 (toliau – Raštas 2) Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„Agentūra įvertinusi Jūsų prašymą ir tai, kad nėra susiformavęs naujos AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatos taikymas praktikoje, kreipėsi metodinės pagalbos į Aplinkos ministeriją dėl šio teisės akto punkto įgyvendinimo.

Taip pat, Agentūra papildomai kreipėsi į AAD dėl veiksmų, kurių buvo imtasi nustačius aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą, bei privalomojo nurodymo davimo, ir kitos svarbios informacijos, susijusios su atliktu Įmonės vykdomos veiklos patikrinimu ar nustatyto pažeidimo pašalinimu.

Pažymime, kad aukščiau nurodyta informacija yra esminė ir Agentūrai reikalinga dėl tolimesnių jos veiksmų priimant sprendimus, kad būtų užtikrintas tinkamas aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimas. Informuojame, kad Jums bus nedelsiant pranešta apie priimtus sprendimus dėl Įmonės TIPK leidimo.

Šį atsakymą Jūs turite teisę apskųsti Aplinkos apsaugos agentūrai (A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius 09311) Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos arba Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui dėl valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje per vienerius metus nuo šio atsakymo įteikimo dienos (Gedimino g. 56, 01110 Vilnius) Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.“

6.4.3. 2023 m. sausio 18 d. gautas Pareiškėjo 2023 m. sausio 18 d. prašymas (toliau – Prašymas 3), kuriame Pareiškėjas prašė: „pateikti informaciją kada bus nutrauktas [...] Įmonei, vykdančios atliekų tvarkymo veiklą [...] TIPK leidimo [...] galiojimas.“

Agentūra 2023 m. vasario 2 d. raštu Nr. (30-4)-A4E-1165 (toliau – Raštas 3) Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„[...] kad Agentūra vadovaudamasi Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 11 punktu ir 12 dalimi ir įvertinusi susidariusią situaciją bei aplinkybes, kad Leidimo turėtojas neturi galiojančios Žemės sklypo dalies nuomos ar subnuomos sutarties, t. y. neturi teisės valdyti ar naudoti TIPK Leidime nurodytai ūkinei veiklai naudojamą Žemės sklypo [...] 1 ha dalį prieš galimą TIPK leidimo galiojimo panaikinimą 2023-01-31 raštu Nr. (30-4)-A4E-1049 įspėjo veiklos vykdytoją, bei nustatė 20 darbo dienų terminą nuo šio sprendimo priėmimo dienos, per kurį Įmonė turi pašalinti trūkumus. Atkreipiame dėmesį, kad jeigu Įmonė per šį laiką trūkumus pašalina, Leidimo galiojimas nepanaikinamas.

Šį atsakymą Jūs turite teisę apskųsti Aplinkos apsaugos agentūrai (A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius 09311) Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos arba Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui dėl valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje per vienerius metus nuo šio atsakymo įteikimo dienos (Gedimino g. 56, 01110 Vilnius) Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.“

6.4.4. 2023 m. kovo 1 d. gautas Pareiškėjo prašymas (toliau – Prašymas 4), kuriame Pareiškėjas nurodė:

„2023 m. vasario 2 d. gavau Jūsų raštą dėl Įmonės turimo taršos leidimo panaikinimo [...]. Rašte nurodytas 20 d. d. terminas jau suėjo, norėčiau žinoti, kokių veiksmų toliau bus imtasi, kadangi Įmonė veiklos nenutraukė – toliau neteisėtai veža, pila ir sandėliuoja statybines atliekas valstybiniame žemės sklype bei vykdo jų smulkinimo darbus.“

Agentūra 2023 m. kovo 20 d. raštu Nr. (30-4)-A4E-3058 (toliau – Raštas 4) Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„Agentūra, vadovaujantis Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 12 dalimi, Įmonei įspėjime nustatė prievolę per 20 darbo dienų t. y. iki 2023 m. kovo 22 d. imtinai, Agentūrai pateikti

įrodymus, kad trūkumai pašalinti, pagrindžiančius, kad įgijo teisę valdyti ar naudoti valstybinės žemės sklypo, esančio adresu <...>, Vilnius, 1 ha dalį TIPK leidime [...] nurodytai atliekų tvarkymo veiklai vykdyti. Agentūra gavusi informaciją iš Įmonės, spręs dėl tolimesnių veiksmų susijusių su Įmonės Leidimu.

Šį atsakymą Jūs turite teisę apskūsti Aplinkos apsaugos agentūrai (A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius 09311) Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos arba Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui dėl valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje per vienerius metus nuo šio atsakymo įteikimo dienos (Gedimino g. 56, 01110 Vilnius) Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.“

6.4.5. 2023 m. kovo 27 d. gautas Pareiškėjo 2023 m. kovo 27 d. prašymas (toliau – Prašymas 5), kuriame buvo prašoma informuoti:

„[...] ar panaikinate Įmonės TIPK leidimą“.

Agentūra 2023 m. balandžio 19 d. raštu Nr. (30-4)-A4E-4064 (toliau – Raštas 5) Pareiškėją, be kita ko, informavo:

„Agentūra dar nėra priėmusi sprendimo dėl Įmonės TIPK leidimo panaikinimo. Pažymime, kad Agentūra, kaip Aplinkos ministro įgaliota institucija, siekdama priimti pagrįstą ir teisėtą sprendimą, vadovaujantis Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto ir 12 dalies nuostatomis, gavusi iš Įmonės papildomos informacijos susijusios su Žemės sklypo nuosavybės įteisinimu kreipėsi tarnybinės pagalbos į NŽT bei Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, nes pateikta informacija yra šių įstaigų kompetencijos klausimas. Informuojame, kad Agentūra bendradarbiaudama su kitomis institucijomis stengiasi išsiaiškinti visas reikalingas aplinkybes.

Šį atsakymą Jūs turite teisę apskūsti Aplinkos apsaugos agentūrai (A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius 09311) Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos arba Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui dėl valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje per vienerius metus nuo šio atsakymo įteikimo dienos (Gedimino g. 56, 01110 Vilnius) Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.“

„2023-03-27 dar nebuvo priimtas sprendimas dėl TIPK leidimo Įmonei panaikinimo, nes Agentūra neturėjo tuo metu visos informacijos apie AAĮ 19² str. 11 d. 11 p. ir 12 dalyse numatytas sąlygas, reikalingas egzistuoti TIPK leidimo panaikinimui. Agentūrai šiomis AAĮ normomis buvo uždėta pareiga nustatyti ir konstatuoti jose nurodytas aplinkybes ir tik tada priimti atitinkamus sprendimus. Todėl [...] buvo kreiptasi tarnybinės pagalbos į kompetentingas institucijas, ir tik iš jų gavus reikalingą informaciją, 2023-05-16 priimtas sprendimas Nr. (30-4)-A4E-5052 panaikinti taršos leidimo galiojimą Įmonei [...]“

7. NŽT pateikė šią informaciją:

7.1. Žemės sklypas (kadastro Nr. <...>) 5.4418 ha, pagal Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašą, nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, kurį patikėjimo teise valdo NŽT.

Vilniaus apskrities viršininko administracija 2001 m. lapkričio 8 d. valstybinės žemės nuomos sutartimi Nr. 442 N01/2001-24926 (toliau – Žemės sklypo nuomos sutartis) 99 metams išnuomojo UAB 5,4418 ha ploto žemės sklypą, kurio pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis – kita; ūkinės veiklos būdas – gamybinės bazės statiniams eksploatuoti.

NŽT „Vilniaus miesto skyrius (toliau – Vilniaus miesto skyrius, Skyrius) 2017 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 49SJM-2019-(14.49.105.) „Dėl valstybinės žemės nuomos sutarties nutraukimo“ įspėjo UAB ir bankroto administratorių [...], kad 2001 m. lapkričio 8 d. valstybinės žemės nuomos sutartis Nr. 442 N01/2001-24926 (toliau – Žemės nuomos sutartis) bus nutraukta prieš terminą, praėjus 2 mėnesiams nuo pranešimo gavimo, pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.564 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktus, šio straipsnio 2 dalį bei Lietuvos Respublikos žemės įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2017-07-01 iki 2018-04-30) 9 straipsnio 6 dalies 1 punktą ir šio straipsnio 14 dalį. Praėjus įstatymų nustatytam terminui, Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 49 VĮ-2285-(14.49.2.) „Dėl valstybinės žemės sklypo, kadastro Nr. <...>, <...>, Vilniuje, 2001 m.

lapkričio 8 d. valstybinės žemės nuomos sutarties Nr. 442 N01/2001-24926 nutraukimo prieš terminą“ valstybinės žemės sklypo, kadastro Nr. <...>, esančio <...>, Vilniuje, nuomos sutartis su UAB nutraukta.“

„NŽT, kaip valstybinės žemės patikėtinė, kitų Žemės sklypo nuomos (pardavimo) sutarčių nesudarė, taip pat nedavė jokių sutikimų Žemės sklypo subnuomai minėtos sutarties sudarymo pagrindu“.

7.2. Vilniaus miesto skyriaus veiksmai:

7.2.1. 2017 m. rugpjūčio 22 d. Vilniaus miesto skyrius atliko Žemės sklypo naudojimo patikrinimą ir surašė Žemės naudojimo patikrinimo aktą Nr. 49ŽN-564 (toliau – Patikrinimo aktas), kuriame konstatavo: „Žemės sklypas rytinėje ir pietinėje dalyse yra aptvertas vieline tvora. Žemės sklype yra sandėliuojamos mišrios statybinės atliekos (betono luitai, skaldytos plytos, asfalto likučiai, medienos šiukšlės, armatūra) bei vykdomi statybos atliekų perdirbimo darbai.“

Vilniaus miesto skyrius 2017 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 49SJM-2021-(14.49.105.) informavo Įmonę apie Patikrinimo akte nustatytas aplinkybes bei nurodė, kad dėl galimo valstybinės Žemės užėmimo fakto bus išsiųstas kvietimas atvykti į Vilniaus miesto skyrių.

Vilniaus miesto skyrius 2018 m. sausio 19 d. surašė administracinio nusižengimo protokolą Nr. NŽT-ANTP-18-2018, kuriame konstatavo, kad Įmonė neteisėtai užima valstybinę žemę.

7.2.2. 2019 m. vasario 11 d. Vilniaus miesto skyrius atliko pakartotinį Žemės sklypo naudojimo patikrinimą vietovėje ir surašė Žemės naudojimo patikrinimo aktą Nr. 49ŽN-121- (14.48.81.) (toliau – Patikrinimo aktas 2), kuriame konstatavo: „[...] Žemės sklypas rytinėje ir pietinėje sklypo dalyse yra aptvertas vieline tvora. Žemės sklype yra sandėliuojamos mišrios statybinės atliekos bei vykdomi statybinių atliekų perdirbimo darbai. Mišriomis statybinėmis atliekomis užimamas valstybinės žemės plotas sudaro 8429 kv. m. Pakartotino patikrinimo metu užfiksuota, kad Žemės sklype faktinė situacija nėra pakitusi nuo 2017 m. rugpjūčio 22 d. atlikto patikrinimo metu užfiksuotos situacijos. 2019 m. vasario 11 d. vykusio patikrinimo metu žemės sklype buvo vykdomi statybinių atliekų perdirbimo darbai“.

7.2.3. 2022 m. rugsėjo 22 d. Vilniaus miesto skyrius atliko Žemės sklypo naudojimo patikrinimą vietovėje ir surašė Žemės sklypo naudojimo patikrinimo aktą Nr. FD-3400-(14.49.140) (toliau – Patikrinimo aktas 3), kuriame konstatavo: „Žemės sklype esantis Pastatas ir pastatas – medienos džiovykla, unikalus Nr.<...>, <...>, <...>, Vilniuje, naudojami pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą paskirtį [...]“.

7.3. Vilniaus miesto skyriuje gauti prašymai:

7.3.1. 2017 m. rugpjūčio 18 d. ir 2017 m. rugpjūčio 25 d. Vilniaus miesto skyriuje gauti Įmonės prašymai dėl Žemės sklypo dalies nuomos. Vilniaus miesto skyrius, atsakydamas į pirmiau minėtus prašymus, 2017 m. spalio 20 d. raštu Nr. 49SJM-2518-(14.49.105.) „Dėl informacijos pateikimo“ atsisakė Įmonei išnuomoti Žemės sklypo dalį, nes Įmonė „[...] nepagrindė prašomos išnuomoti Žemės sklypo dalies dydžio reikalingumo.“

Įmonė Vilniaus miesto skyriaus 2017 m. spalio 20 d. rašte Nr. 49SJM-2518-(14.49.105.) „Dėl informacijos pateikimo“ pateiktą atsisakymą išnuomoti Žemės sklypo dalį apskundė teismui. Vilniaus apygardos teismas civilinės bylos Nr. e2-A-1778-567/2019 2019 m. gruodžio 17 d. nutartyje, kuria buvo paliktas galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. vasario 25 d. sprendimas, nurodė, kad: „ieškoviui [Įmonei] iš esmės nėra teisinių kliūčių sudaryti valstybinės žemės sklypo dalies, reikalingos ieškovo pastatui eksploatuoti pagal paskirtį, nuomos sutartį, kuri gali būti šalių susitarimu keičiama, atsižvelgiant į ieškovo vykdomą ir teisės aktų leistiną nurodytame žemės sklype veiklą.“

7.3.2. 2021 m. balandžio 12 d. Vilniaus miesto skyriuje gautas Įmonės prašymas, kuriame buvo prašoma: „[...] parduoti ar išnuomoti jai 99 metų terminui apie 2.59 ha ploto Žemės sklypo dalį, reikalingą Pastatui – mechaninėms dirbtuvėms eksploatuoti (prašymo registracijos Nr. 49JP-1485); „išduoti Pareiškėjai sutikimą atlikti / patikslinti Žemės sklypo kadastro duomenis ir atlikti kitus su Žemės sklypo dalies atidalinimu susijusius veiksmus“, jeigu „[...] prieš priimant sprendimą dėl Žemės sklypo dalies pardavimo (nuomos), yra būtina parengti Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą ir suformuoti 2 atskirus žemės sklypus.“

Vilniaus miesto skyrius, atsakydamas į pirmiau minėtą prašymą, 2021 m. spalio 29 d. rašte

Nr. 49SD-11308-(14.49.136 E) Įmonei, be kita ko, nurodė: „[...] vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Kadastro nuostatai), 22 punktu bei atsižvelgiant į tai, kad Žemės sklypą kerta <...> gatvė, Žemės sklypas turi būti pertvarkomas teisės aktų nustatyta tvarka rengiant teritorijų planavimo dokumentą arba žemės valdos projektą“; neprieštarauja, kad Įmonė rengtų Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą.

7.3.3. 2022 m. rugpjūčio 31 d. Vilniaus miesto skyriuje gautas Įmonės prašymas dėl Žemės sklypo dalies (2,59 ha) pardavimo ar nuomos.

Vilniaus miesto skyrius, atsakydamas į pirmiau nurodytą prašymą, 2022 m. rugsėjo 22 d. raštu Nr. 49SD-11551-(14.49.136 E.) Įmonei nurodė, kad Įmonė turi kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją dėl Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo.

7.4. NŽT 2023 m. vasario 27 d. gautas Įmonės prašymas imtis priemonių klausimui dėl valstybinio žemės sklypo dalies pardavimo (nuomos) išspręsti (prašymo registracijos Nr. 1GP-589). Prašymu buvo prašoma: „[...] išnagrinėti Įmonės 2021 m. balandžio 12 d. ir 2022 m. rugpjūčio 31 d. prašymus dėl valstybinio žemės sklypo pardavimo ir nuomos; [...] perduoti klausimo dėl Įmonei išskirtinos Žemės sklypo dalies sprendimą NŽT komisijai probleminiams klausimams spręsti; – kol nėra priimtas sprendimas dėl Žemės sklypo dalies pardavimo ar nuomos Įmonei, pateikti NŽT [...] rašytinį pritarimą Įmonės Žemės sklypo dalyje vykdomai nepavojingų atliekų tvarkymo veiklai“.

NŽT 2023 m. balandžio 6 d. raštu Nr. 1SS-521-(5.59E) nurodė, kad: „[...] turi būti parengtas Žemės sklypo formavimo – pertvarkymo projektas, kuriuo bus nustatytas Žemės sklypo (jo dalies) dydis, reikalingas Žemės sklype esantiems statiniams eksploatuoti, NŽT nuomone, šiuo metu nėra tikslinga klausimą dėl Įmonei išskirtinos Žemės sklypo dalies nagrinėti NŽT komisijoje probleminiams klausimams spręsti [...]; NŽT kompetencijai nepriskirtas valstybinės žemės sklypuose asmenų vykdomos ūkinės ar kitokios veiklos vertinimas, todėl negalime pritarti ar nepritarti Įmonės Žemės sklypo dalyje vykdomai nepavojingų atliekų tvarkymo veiklai“.

7.5. Vilniaus miesto skyrius 2023 m. gegužės 12 d. raštu Nr. 49SD-5644-(14.49.136 E.) išdavė Žemės sklypo ir greta esančios teritorijos formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimus (ŽPDRIS paslaugos Nr. ZSFP-120144), kurio tikslas yra „[...] pertvarkyti žemės sklypą į du ar daugiau žemės sklypų.“

7.6. „NŽT vertinimu, pirmiausia turi būti parengtas Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektas ir nustatytas Žemės sklypo (jo dalies) dydis, reikalingas Žemės sklype esantiems statiniams eksploatuoti.“

„[...] Žemės sklypo (jo dalies) pardavimo / nuomos bus nagrinėjamas, kai Vilniaus miesto skyriui bus pateikti visi dokumentai [...]“.

NŽT pažymi, kad „[...] taršos leidimas jokiū būdu nesuteikia teisės valdyti (disponuoti) valstybinės žemės sklypo. Žemės savininkai ir kiti naudotojai privalo įgyvendinti teisės aktų nustatytas žemės, miško ir vandenų apsaugos nuo užteršimo, dirvožemio apsaugos nuo erozijos ir nualinimo aplinkos apsaugos priemones, kad nepablogėtų aplinkos ekologinė būklė (Žemės įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 4 punktas), taip pat savo naudojamuose žemės sklypuose vykdant ūkinę ir kitą veiklą nepažeisti gretimų žemės sklypų savininkų ar naudotojų ir gyventojų teisių ir įstatymų saugomų interesų (Žemės įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 7 punktas), net ir be valstybinių institucijų raštų, raginimų ir priminimų.“

8. AAD informavo:

8.1. „Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas 2011-11-03 išdavė TIPK leidimą Nr. VR-4.7-V-02-300, kurio bendrosios dalies 4 punkte aprašomas žemės sklypas, kuriame vykdoma ūkinė veikla. TIPK 4 punkte nurodoma, kad Žemės sklypą [...] valstybinės žemės nuomos teise valdo UAB, pažymėjimo apie Nekilnojamojo turto registre įregistruotą žemės sklypą kopija pateikiama paraiškos 3 priede.“

„Įmonei išduotas TIPK leidimas buvo panaikintas Agentūros 2023-05-16 sprendimu Nr. (30-4)-A4E-5052 „Sprendimas panaikinti UAB „A“ nepavojingų atliekų tvarkymo aikštelės, adresu <...>,”

Vilniuje, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo Nr. VR-4.7-V-02-300 galiojimą“, todėl „[...] iki šios datos Įmonė Žemės sklype vykdė ūkinę veiklą pagal TIPK leidimą.“

8.2. „Aplinkos apsaugos valstybės kontrolės pareigūnai turi teisę ir pareigą „<...> gavę pranešimą ir (ar) informaciją apie galimus aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, imtis priemonių, kad pažeidimas būtų išaiškintas ir nustatyti pažeidėjai, o jeigu patys to padaryti negali, informuoti kompetentingą valstybės instituciją, kad ši imtųsi priemonių pažeidimui išaiškinti ir pažeidėjui nustatyti. <...>.“ (Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 15 punktas).

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai tikrina visų įmonių, įstaigų, organizacijų, ūkių, karinių dalinių, pasienio ruožo bei privačias teritorijas ir jose esančius objektus (statinius, įrenginius, patalpas ir kt.), kitus ūkinės veiklos objektus ar juose laikomasi aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų (Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punktas).“

„[...] AAD pareigūnai, 2022-10-26 gavę Agentūros raštą Nr. (30-4)-A4E-11599 ir 2023-10-27 [pagal dokumentus 2022 m. spalio 27 d.] Pareiškėjo skundą (reg. Nr. AD3-3270), atliko neplaninį patikrinimą ir 2022-11-24 patikrinimo aktu Nr. (18.1)-PA-6584 nustatė, kad Įmonė vykdo nepavojingų statybinių atliekų tvarkymo veiklą neturėdama sutarties su NŽT dėl valstybinės žemės naudojimo.“

„2023-05-17 AAD Įmonei įteikė privalomąjį nurodymą Nr. PN-415 TIPK leidimo Nr. VR-4.7-V-02-300 nutraukimo planui įvykdyti. Privalomasis nurodymas turi būti įvykdytas nuo jo įteikimo dienos per 40 darbo dienų.“

„2023-11-25 AAD raštu Nr. AD5-23137 informavo Agentūrą apie patikrinimo rezultatus.“

9. Savivaldybės administracija informavo:

9.1. „[...] informuojame, kad 2023 m. sausio 13 d. per Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinę sistemą (toliau – ŽPDRIS), paslaugos Nr. ZSFP-116148, buvo gautas Įmonės prašymas organizuoti Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą, kurio tikslai – padalyti žemės sklypą į du ar daugiau žemės sklypų ir nustatyti naudojimo būdus, atitinkančius Savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius.“

9.2. „Nagrinėjant Įmonės prašymą buvo nustatytos tokios aplinkybės:

9.2.1. Įmonė neatitinka Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 „Dėl Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 13 punkte nurodytų reikalavimų ir neturi Sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto inicijavimo teisės, kadangi nevaldo šio žemės sklypo jokia teisine forma“.

9.2.2. „Žemės sklypas buvo suformuotas galimai per didelis jame esantiems pastatams eksploatuoti pagal Nekilnojamojo turto kadastrę įrašytą jų tiesioginę paskirtį“.

9.2.3. „Nagrinėjamoje ir gretimoje teritorijose Savivaldybės administracija planavo formuoti naujus valstybinės žemės sklypus.“

„Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybės Savivaldybės administracija pasinaudojo teise organizuoti formavimo ir pertvarkymo projektą savo iniciatyva ir organizavo didesnės teritorijos, į kurią įtrauktas ir Žemės sklypas formavimo ir pertvarkymo projekto rengimą.“

9.3. „[...] Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2023 m. balandžio 14 d. įsakymo Nr. A30-1406/23 [...] pagrindu pradėtas rengti apie 78 635 kv. m ploto žemės sklypo <...> [...] ir greta esančios teritorijos formavimo ir pertvarkymo projektas, kurio tikslai: padalyti Žemės sklypą į du ar daugiau žemės sklypų, suformuoti naujus valstybinės žemės sklypus, nustatyti ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (-us), į atitinkantį (-ius) Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius.“

„[...] Žemės sklypo [...] ir greta esančios teritorijos formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo metu bus projektuojamas žemės sklypas reikalingas Įmonei priklausančiam pastatui eksploatuoti pagal Nekilnojamojo turto kadastrę įrašytą jo tiesioginę paskirtį, kurio dydis bus nustatomas

vadovaujantis Metodika.“

„[...] Savivaldybės administracijos Žemės tvarkymo ir administravimo skyrius 2023 m. balandžio 20 d. parengė žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimus Nr. A648-130/23(2.14.2.12E-ŽEM). [...]“.

9.4. „Paaškiname, kad greta esanti teritorija buvo formuojama laisvoje valstybinėje žemėje neatlygintinai nuosavybės teisėms į miesto žemę atkurti.“

„[...] vadovaujantis Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostatomis, kurios įsigalios nuo 2024 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės administracija suprojektavo žymiai didesnę naujų valstybinės žemės sklypų, skirtų nuosavybės teisėms atkurti ir suteikti piliečiams neatlygintinai, kiekį, nei yra poreikis, siekiant sklandaus ir laiku atlikto nuosavybės teisių į Vilniaus miesto žemę atkūrimo proceso užbaigimo, Savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. 30-2289/23 [...] pakeitė teritorijų, kuriose „[...] formuojami perduotini neatlygintinai nuosavybės nauji žemės sklypai, sąrašai. Iš Įsakymu patvirtinto sąrašo buvo išbraukta ir apie 1,73 ha teritorija prie <...>.“

„[...] įsigaliojus Įsakymo pakeitimams, Žemės sklypo [...] ir greta esančios teritorijos formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo tikslai ir sprendiniai bus keičiami.

Paaškiname, kad dėl šios priežasties Projekto rengimas šiuo metu yra pristabdytas ir bus atnaujintas nedelsiant, kai bus pakeisti Projekto rengimo tikslai, numatant laisvos valstybinės žemės panaudojimą Savivaldybės reikmėms.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

10. Lietuvos Respublikos įstatymai

10.1. *Civilinio kodekso:*

6.553 *straipsnis* – „1. Žemės nuomininkas, gavęs rašytinį nuomotojo sutikimą, turi teisę išsinuomotą žemę subnuomoti pagal žemės nuomos sutartyje nustatytus reikalavimus ir sąlygas.“

6.564 *straipsnis* – „1. Žemės nuomos sutartis prieš terminą nuomotojo reikalavimu gali būti nutraukta: 1) jeigu žemės nuomininkas naudoja žemę ne pagal sutartį ar pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį; [...] 3) kitais įstatymų nustatytais atvejais.“

10.2. *Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“.

10.3. *Aplinkos apsaugos įstatymo (toliau ir – AAĮ):*

19² *straipsnis* (redakcija, galiojusi nuo 2018 m. liepos 1 d. iki 2020 m. vasario 8 d.) – „Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės (toliau – Taršos leidimų taisyklės) tvirtina aplinkos ministras, suderinęs su sveikatos apsaugos ministru. Šios taisyklėse nustato paraiškos taršos leidimui gauti ar pakeisti rengimo, pateikimo, aplinkos ministro įgaliotos institucijos atliekamo gautos paraiškos viešinimo, nagrinėjimo, priėmimo, taršos leidimo projekto rengimo, taršos leidimo išdavimo, taršos leidimo sąlygų peržiūrėjimo, taršos leidimo pakeitimo ir galiojimo panaikinimo tvarką.

[...].

Sprendimas panaikinti taršos leidimo galiojimą priimamas, kai yra bent viena iš šių sąlygų: 1) aplinkos ministro įgaliotai institucijai priėmus sprendimą dėl prievolės pakeisti taršos leidimą, taršos leidimo turėtojas per šiame sprendime nustatytą terminą ir Taršos leidimų taisyklėse nustatyta tvarka nepateikia paraiškos dėl taršos leidimo pakeitimo; 2) teisėtomis priemonėmis įrodyta, kad taršos leidimui gauti ir (ar) pakeisti buvo pateikta melaginga informacija, kuria remiantis buvo nustatytos taršos leidimo sąlygos; 3) taršos leidimo turėtojo prašymu; 4) taršos leidimą turintis juridinis asmuo likviduotas, taršos leidimą turintis fizinis asmuo mirė, teismas jį pripažino neveiksniu ar ribotai veiksniumi srityje, susijusioje su šio straipsnio antroje dalyje nurodyto įrenginio (jo dalies, kelių įrenginių ar jų dalių) eksploatavimu, ar nežinia kur esančiu, jeigu asmens teisių perėmėjas per 6 mėnesius nuo šiame punkte nurodytų aplinkybių atsiradimo Taršos leidimų taisyklėse nustatyta

tvarka nesikreipia dėl taršos leidime nurodytų formalių duomenų patikslinimo; 5) neįvykdytas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatyta tvarka priimtas nutarimas sustabdyti aplinkai kenksmingą veiklą; 6) yra įsiteisėjęs teismo sprendimas, panaikinantis atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo arba sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos, pagal kurį planuojama ūkinė veikla galima pasirinktoje vietoje, jei ši išvada ar šis sprendimas yra privalomi tam, kad būtų išduotas taršos leidimas“.

19² *straipsnis* (redakcija, galiojanti nuo 2022 m. liepos 15 d.) – „Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės (toliau – Taršos leidimų taisyklės) tvirtina aplinkos ministras, suderinęs su sveikatos apsaugos ministru. Šiose taisyklėse nustatyta paraiškos taršos leidimui gauti ar pakeisti rengimo, pateikimo, aplinkos ministro įgaliotos institucijos atliekamo gautos paraiškos viešinimo, nagrinėjimo, priėmimo, taršos leidimo projekto rengimo, taršos leidimo išdavimo, taršos leidimo sąlygų peržiūrėjimo, taršos leidimo pakeitimo ir galiojimo panaikinimo tvarka.

[...].

TIPK leidimus išduoda, keičia ir jų galiojimą panaikina aplinkos ministro įgaliota institucija.

[...].

Sprendimas panaikinti taršos leidimo galiojimą priimamas, kai yra bent viena iš šių sąlygų: [...]; 11) taršos leidimo turėtojas nebeturi teisės valdyti ar naudoti taršos leidime nurodytai ūkinei veiklai naudojamą nekilnojamąjį turtą ar jo dalį ir (ar) įrenginį ar jo dalį; [...].

Aplinkos ministro nustatyta tvarka nustačius šio straipsnio vienuoliktosios dalies [...] 11 [...] punktuose nurodytas aplinkybes, fizinis ar juridinis asmuo prieš sprendimo panaikinti taršos leidimo galiojimą priėmimą per 3 darbo dienas nuo atitinkamos aplinkybės nustatymo dienos išpėjamas apie galimą taršos leidimo galiojimo panaikinimą. Šio straipsnio vienuoliktosios dalies [...] 11 [...] punktuose nurodytais atvejais nustatomas 20 darbo dienų terminas [...], per kurį asmuo turi pašalinti trūkumus. Jeigu fizinis ar juridinis asmuo per šį laiką trūkumus pašalina, taršos leidimo galiojimas nepanaikinamas. [...]. Fizinis ar juridinis asmuo apie priimtą sprendimą panaikinti taršos leidimo galiojimą per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos informuojamas raštu [...]. Panaikinus taršos leidimą, fizinis ar juridinis asmuo (ūkinės veiklos vykdytojas) privalo saugiai nutraukti įrenginio veiklą ir įgyvendinti būtinas priemones, reikalingas siekiant užtikrinti, kad nebus padarytas neigiamas poveikis aplinkai ir nekils žalos aplinkai grėsmė.“

31 *straipsnis* – „Lietuvos Respublikoje aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimo kontrolę atlieka aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai šio įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo ir kitų aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų nustatyta tvarka.“

10.4. *Viešojo administravimo įstatymo:*

3 *straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]; 3) efektyvumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekia geriausio rezultato; 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.“

10 *straipsnis* – „4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...]. 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: [...]; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; [...].“

11 straipsnis – „1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

10.5. Žemės įstatymo:

1 straipsnis (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.):– „2. Įgyvendinant žemės tvarkymo ir administravimo politiką, žemės santykiai reguliuojami taip, kad būtų sudarytos sąlygos tenkinti visuomenės, fizinių ir juridinių asmenų poreikius racionaliai naudoti žemę, vykdyti ūkinę veiklą išsaugant ir gerinant gamtinę aplinką, gamtos ir kultūros paveldą, apsaugoti žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises.“

7 straipsnis (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.): – „1. Valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektai (patikėtiniai) yra: 1) Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos [...] – visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams. [...]. 13. Valstybinės žemės patikėtiniai valdo, naudoja jiems patikėjimo teise perduotą žemę ir ja disponuoja šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis visuomeninei naudai.“

9 straipsnis (redakcija, galiojusi nuo 2017 m. liepos 1 d. iki 2018 m. gegužės 1 d.):– „14. Valstybinės žemės nuomos sutartis turi būti nutraukiama prieš terminą nuomotojo reikalavimu, jeigu žemės nuomininkas naudoja žemę ne pagal sutartyje numatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą arba yra keičiama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas, išskyrus atvejus, kai Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka valstybinės žemės nuomos sutartyje arba jos pakeitime numatyta galimybė keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą.“

32 straipsnis (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.):– „3. Nacionalinė žemės tarnyba: 1) įgyvendina valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityse.“

36 straipsnis (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.):– „1. Žemės naudojimo valstybinę kontrolę pagal Vyriausybės tvirtinamus nuostatus organizuoja ir vykdo Nacionalinė žemės tarnyba [...]. 2. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu tikrinama, ar žemę naudojantys asmenys savo veikla nepažeidžia žemės naudojimo tvarkos, kurią nustato įstatymai ir Vyriausybės nutarimai. 3. Nacionalinės žemės tarnybos valstybės tarnautojai, vykdydami žemės naudojimo valstybinę kontrolę, atlieka planinius ir neplaninius žemės naudojimo patikrinimus. Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu tikrinama, ar: 1) žemės sklypai naudojami pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą; [...]; 5) žemės sklypuose vykdoma ūkinė ir kita veikla nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai; [...].“

10.6. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo:

6 straipsnis – „Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo biudžetinė įstaiga Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.“

11. Kiti teisės aktai

11.1. Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-259 (toliau – Taršos leidimų taisyklės):

55 punktas (redakcija, galiojusi nuo 2019 m. lapkričio 1 d. iki 2020 m. liepos 17 d.) – „Leidimo galiojimas panaikinamas esant bent vienai iš sąlygų, nurodytų Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnyje: 52.1. AAA priėmus sprendimą dėl prievolės pakeisti leidimą, leidimo turėtojas per šiame sprendime nustatytą terminą ir Taisyklėse nustatyta tvarka nepateikia paraiškos taršos leidimui pakeisti; 52.2. teisėtomis priemonėmis įrodyta, kad leidimui gauti ir (ar) pakeisti buvo pateikta melaginga informacija, kuria remiantis buvo nustatytos leidimo sąlygos; 52.3. leidimo turėtojo prašymu; 52.4. leidimą turintis juridinis asmuo likviduotas, leidimą turintis fizinis asmuo mirė, teismas jį pripažino neveiksniu ar ribotai veiksniu srityje, susijusioje su Taisyklių 4.4 papunktyje nurodyto įrenginio (jo dalies, kelių įrenginių ar jų dalių) eksploatavimu, ar nežinia kur esančiu, jeigu asmens teisių perėmėjas per 6 mėnesius nuo šiame punkte nurodytų aplinkybių atsiradimo Taisyklėse nustatyta tvarka nesikreipia dėl leidime nurodytų formalių duomenų (rekvizitų) patikslinimo; 52.5.

neįvykdytas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatyta tvarka priimtas nutarimas sustabdyti aplinkai kenksmingą veiklą; 52.6. yra įsiteisėjęs teismo sprendimas, panaikinantys atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo arba sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos, pagal kurią planuojama ūkinė veikla galima pasirinktoje vietoje, jei ši išvada ar šis sprendimas yra privalomi tam, kad būtų išduotas leidimas.“

85 *punktas* (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. balandžio 5 d. iki 2023 m. gruodžio 1 d.) – „Sprendimas panaikinti leidimo galiojimą priimamas šia tvarka: 85.1. prieš priimdama sprendimą panaikinti leidimo galiojimą Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 192 straipsnio 11 dalies [...] 10–12 punktuose nurodytais atvejais, AAA per 3 darbo dienas nuo šiuose papunkčiuose nurodytų aplinkybių nustatymo dienos leidimo turėtoją įspėja raštu apie galimą leidimo galiojimo panaikinimą ir nurodo priežastis, kodėl gali būti panaikintas leidimo galiojimas. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies [...] 10–12 punktuose nurodytais atvejais AAA nustato 20 darbo dienų terminą, per kurį asmuo turi pašalinti nustatytus trūkumus [...]. Jei leidimo turėtojas per šį laiką pašalina įspėjime nurodytus trūkumus ir pateikia AAA dokumentus, įrodančius, kad įspėjime nurodyti trūkumai pašalinti [...], leidimo galiojimas nepanaikinamas. AAA, gavusi įrodymus, kad įspėjime nurodyti trūkumai pašalinti, per 3 darbo dienas priima sprendimą nenaikinti leidimo galiojimo ir pateikia jį leidimo turėtojui ir AAD. [...].

85.2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 1, 5 ir 9 punktuose nurodytais atvejais leidimo galiojimas panaikinamas neteikiant raštiško įspėjimo;

85.3. sprendimas panaikinti leidimo galiojimą priimamas šiais terminais:

85.3.1. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 10 punkte nurodytais atvejais – per 3 darbo dienas nuo informacijos iš AAD, kad pažeidimas nepašalintas, gavimo dienos, bet ne anksčiau, negu pasibaigia Taisyklių 85.1 papunktyje nurodytas 20 darbo dienų terminas;

85.3.2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 8 punkte nurodytu atveju – per 3 darbo dienas nuo dienos, kai pasibaigia Taisyklių 85.1 papunktyje nurodytas 6 mėn. terminas;

85.3.3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 6 punkte nurodytu atveju – per 3 darbo dienas nuo Taisyklių 85.1 papunktyje pateikto įspėjimo apie galimą leidimo galiojimo panaikinimą dienos;

85.3.4. Taisyklių 85.2 papunktyje nurodytais atvejais – per 3 darbo dienas nuo sąlygų, dėl kurių turi būti panaikintas leidimo galiojimas, nustatymo dienos“.

85 *punktas* (redakcija, galiojanti nuo 2024 m. sausio 1 d.) – „Sprendimas panaikinti leidimo galiojimą priimamas šia tvarka: [...]; 85.3. sprendimas panaikinti leidimo galiojimą priimamas šiais terminais: 85.3.1. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 192 straipsnio 11 dalies 10 punkte nurodytais atvejais – per 3 darbo dienas nuo informacijos iš AAD, kad pažeidimas nepašalintas, gavimo dienos, bet ne anksčiau, negu pasibaigia Taisyklių 85.1 papunktyje nurodytas 20 darbo dienų terminas; 85.3.2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 192 straipsnio 11 dalies 8 punkte nurodytu atveju – per 3 darbo dienas nuo dienos, kai pasibaigia Taisyklių 85.1 papunktyje nurodytas 6 mėn. terminas; 85.3.3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 192 straipsnio 11 dalies 6 punkte nurodytu atveju – per 3 darbo dienas nuo Taisyklių 85.1 papunktyje pateikto įspėjimo apie galimą leidimo galiojimo panaikinimą dienos; 85.3.4. Taisyklių 85.2 papunktyje nurodytais atvejais – per 3 darbo dienas nuo sąlygų, dėl kurių turi būti panaikintas leidimo galiojimas, nustatymo dienos.“

86 *punktas* (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. balandžio 5 d. iki 2023 m. gruodžio 1 d.) – „Leidimo galiojimas panaikinamas AAA motyvuotu sprendimu. [...].“

11.2. *Aplinkos apsaugos agentūros nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. D1-385 (toliau – Agentūros nuostatai):*

9 *punktas* – „Svarbiausieji Agentūros veiklos tikslai yra: [...]; 9.2. teisės aktų nustatytais atvejais vykdyti ūkinės veiklos aplinkosauginį reguliavimą ir (ar) įgyvendinti priemones, padedančias vykdyti ūkinės veiklos aplinkosauginį reguliavimą“;

10 punktas – „Agentūra atlieka šias funkcijas: [...]; 10.2. įgyvendinama 9.2 papunktyje nurodytą veiklos tikslą: [...]; 10.2.28. priima sprendimus dėl paraiškų gauti ar pakeisti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) ar taršos leidimus priėmimo, išduoda, pakeičia TIPK ar taršos leidimus, atlieka šių leidimų sąlygų peržiūrą ir priima sprendimus dėl šių leidimų pakeitimo, sąlygų peržiūrėjimo ar galiojimo panaikinimo.“

11.3. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“* (toliau – Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės):

32 punktas – „Prašymai ir skundai [...] turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.“

47 punktas – „Atsakyme į prašymą ar skundą [...] asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

11.4. *Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1244* (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) (toliau – Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatai):

11 punktas – „Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu tikrinama, ar: 11.1. žemės sklypai naudojami pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą; [...]; 11.6. žemės sklypuose, vykdant ūkinę ir kitą veiklą, nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai; [...].“

16 punktas – „Žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu, atlikus Nuostatų 11.1–11.9 papunkčiuose nurodytus patikrinimus ir nustatčius žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdantys asmenys, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu, pradeda administracinio nusižengimo teiseną.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

12. Teismų praktika

12.1. Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas 2014 m. gegužės 27 d. nutarime yra konstatavęs:

„Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (Konstitucinio Teismo 2012 m. spalio 26 d., 2012 m. lapkričio 10 d. išvados).“

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime yra konstatavęs:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. Konstitucinis Teismas 2000 m. birželio 30 d. nutarime konstatavo, kad valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių [...]

[...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstai-gos tarnauja žmonėms [...].“

12.2. Praktikoje, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime), konstatuojama:

„[...] Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (šiuo aspektu žr. 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-1978/2012). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr. 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). [...]. Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas. Gero administravimo principas įtvirtintas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). [...]. Nepaisant to, kad Viešojo administravimo įstatyme gero administravimo principas tiesiogiai nėra įtvirtintas, jis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje išvedamas iš Konstitucijos nuostatų. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas *inter alia* gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų (2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).“

Tyrimo išvados

13. Atsižvelgiant į Pareiškėjos skunde nurodytas aplinkybes, išskirtinos šios tyrimo dalys:

13.1. dėl Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai vilkinant spręsti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo galiojimo panaikinimo klausimą;

13.2. dėl Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus);

13.3. dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nesprendžiant neteisėtai naudojamoms Žemės sklypo dalies atlaisvinimo klausimo.

Dėl Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai vilkinant spręsti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo galiojimo panaikinimo klausimą

14. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 10–11 punktuose, susijusias su Agentūros pareigūnų veiksmais (neveikimu), galimai vilkinant spręsti TIPK leidimo galiojimo panaikinimo klausimą, konstatuotina:

14.1. Agentūra, įgyvendindama vieną iš veiklos tikslų – teisės aktų nustatytais atvejais vykdyti ūkinės veiklos aplinkosauginį reguliavimą ir (ar) įgyvendinti priemones, padedančias vykdyti ūkinės veiklos aplinkosauginį reguliavimą, priima sprendimus dėl taršos leidimų galiojimo panaikinimo (Agentūros nuostatų 9.2, 10.3 papunkčiai; pažymos 11.2 papunktis).

14.2. Nuo 2022 m. liepos 15 d. įsigaliojusio AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punktą nustato, jog sprendimas panaikinti taršos leidimo galiojimą priimamas, kai taršos leidimo turėtojas nebeturi teisės valdyti ar naudoti taršos leidime nurodytai ūkinei veiklai naudojamą nekilnojamąjį turtą ar jo dalį ir (ar) įrenginį ar jo dalį, o minėto straipsnio 12 dalis reglamentuoja, kad Aplinkos ministro nustatyta tvarka nustačius šio straipsnio vienuoliktosios dalies 11 punkte nurodytas aplinkybes, fizinis ar juridinis asmuo prieš sprendimo panaikinti taršos leidimo galiojimą priėmimą išpėjamas apie galimą taršos leidimo galiojimo panaikinimą, jam nustatomas terminas, per kurį asmuo turi pašalinti trūkumus ir jeigu fizinis ar juridinis asmuo per šį laiką trūkumus pašalina, taršos leidimo galiojimas nepanaikinamas (pažymos 10.3 papunktis).

Įsigaliojus pirmiau cituoto AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatomis, Agentūra ėmėsi šių veiksmų:

14.2.1. 2022 m. rugpjūčio 5 d. raštu kreipėsi į Įmonę prašydama pateikti informaciją, pagrindžiančią Žemės sklypo dalies naudojimo teisėtumą, ir Įmonės 2022 m. rugsėjo 5 d. raštu buvo

informuota, kad Įmonė dėl Žemės sklypo dalies nuomos kreipėsi į NŽT, kad AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto ir 12 dalies nuostatos, įsigaliojusios nuo 2022 m. liepos 15 d., negali būti taikomas iki jo įsigaliojimo atsiradusiems santykiams ir riboti Įmonei galimybę vykdyti TIPK leidime nurodytą veiklą Žemės sklypo dalyje (pažymos 6.3.1 papunktis).

14.2.2. 2022 m. spalio 21 d. raštu (praėjus daugiau nei 30 darbo dienoms nuo Įmonės 2022 m. rugsėjo 5 d. rašto gavimo) Agentūra kreipėsi į NŽT prašydama informuoti, ar Įmonė turėjo ir (ar) vis dar turi galimybę išsinuomoti ar įsigyti Žemės sklypo dalį, taip pat kiek laiko galėtų trukti tokios procedūros, ir NŽT 2022 m. lapkričio 16 d. raštu buvo informuota: Įmonei nuosavybės teise priklauso pastatas – mechaninės dirbtuvės; užstatyta valstybinė žemė nuomojama (parduodama) tik tiek, kiek yra reikalinga pastatų eksploatacijai, o ne verslui (ūkinei veiklai) vystyti; Įmonė buvo informuota, kad Žemės sklypo dalies nuomos (ar pardavimo) klausimą būtų galima spręsti tik teisės aktų nustatyta tvarka pertvarkius Žemės sklypą (parengus teritorijų planavimo dokumentą arba žemės valdos projektą) (pažymos 6.3.2 papunktis).

14.2.3. 2022 m. spalio 21 d. raštu 2 (praėjus daugiau nei 30 darbo dienų nuo Įmonės 2022 m. rugsėjo 5 d. rašto gavimo) Agentūra kreipėsi į AAD prašydama patikrinti, ar Įmonė vykdo atliekų tvarkymo veiklą; ar vykdoma veikla atitinka TIPK leidime nustatytas sąlygas, ir AAD 2022 m. lapkričio 25 d. raštu buvo informuota, kad AAD Vilniaus valdybos Vilniaus aplinkos apsaugos inspekcijos pareigūnai atliko Įmonės neplaninį patikrinimą, 2022 m. lapkričio 24 d. surašė patikrinimo aktą, kuriame konstatavo, jog Įmonė Žemės sklypo nuomos sutarties neturi (pažymos 6.3.3 papunktis).

2022 m. gruodžio 5 d. raštu Agentūra pakartotinai kreipėsi į AAD prašydama informuoti, kokių veiksmų ėmėsi AAD, jeigu Įmonei buvo duotas privalomasis nurodymas nutraukti atliekų tvarkymo veiklą teritorijoje. AAD, kaip nurodė Agentūra, atsakymo į 2022 m. gruodžio 5 d. raštą nepateikė (pažymos 6.3.4 papunktis).

14.2.4. 2022 m. gruodžio 15 d. raštu (praėjus 14 darbo dienų nuo AAD 2022 m. lapkričio 25 d. rašto gavimo) Agentūra kreipėsi į Aplinkos ministeriją prašydama suteikti metodinę pagalbą dėl AAĮ 19² straipsnio nuostatų, įsigaliojusių nuo 2022 m. liepos 15 d., taikymo, ir Aplinkos ministerijos 2023 m. sausio 9 d. raštu buvo informuota: sprendimas panaikinti taršos leidimo galiojimą priimamas, kai leidimo turėtojas „nebeturi teisės valdyti ar naudoti“ nekilnojamąjį turtą ar įrenginį (sietina su faktu, kad po šių nuostatų įsigaliojimo nustatomas nurodytos teisės neturėjimas, o ne jos praradimo data); svarbu atsižvelgti į tai, ar taršos leidimo turėtojas turi nurodytą teisę po 2022 m. liepos 15 d.; būtina įvertinti, ar nekilnojamasis turtas ar įrenginys (arba dalys) yra naudojamas aplinkybių nustatymo metu (o ne, pvz., planuojamas pastatyti (įrengti) ir naudoti ateityje), ar nekilnojamasis turtas ar įrenginys (arba dalys) naudojamas būtent taršos leidime nurodytai veiklai vykdyti ir pan. (pažymos 6.3.5 papunktis).

14.2.5. Agentūra, nustačiusi, kad Įmonė neturi teisės valdyti ar naudoti TIPK leidime nurodytai ūkinei veiklai naudojamos Žemės sklypo dalies, 2023 m. sausio 31 d. pateikė Įmonei Įspėjimą bei suteikė 20 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti, t. y. pateikti įrodymus, pagrindžiančius, kad Įmonė įgijo teisę valdyti ar naudoti Žemės sklypo dalį TIPK leidime nurodytai atliekų tvarkymo veiklai vykdyti (pažymos 6.3.6 papunktis).

Agentūra, paaiškėjus, kad Įmonė dėl pasikeitusio el. pašto (Įspėjimas siųstas TIPK leidime nurodytu el. pašto adresu) negavo Įspėjimo, 2023 m. vasario 22 d. pakartotinai Įmonei pateikė Įspėjimą ir suteikė 20 darbo dienų terminą, t. y. iki 2023 m. kovo 22 d., pateikti įrodymus, kad trūkumai pašalinti (pažymos 6.3.7 papunktis).

Įmonė 2023 m. kovo 1 d. Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė 2023 m. vasario 28 d. skundą, kuriame prašė panaikinti Agentūros Įspėjimą bei taikyti byloje reikalavimo užtikrinimo priemones ir iki šio ginčo išnagrinėjimo uždrausti Agentūrai priimti sprendimą dėl Įmonei išduoto TIPK leidimo panaikinimo. Vilniaus apygardos administracinis teismas (administracinėje byloje Nr. eI3-5673-561/2023) 2023 m. kovo 8 d. nutartimi Įmonės prašymo dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo netenkino (pažymos 6.3.6 papunktis).

14.2.6. 2023 m. kovo 20 d. raštu Agentūra kreipėsi į NŽT ir Savivaldybės administraciją prašydama suteikti informaciją, susijusią su Žemės sklypo formavimu. Savivaldybės administracija

2023 m. balandžio 26 d. raštu informavo, kad Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2023 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. A30-1406/23 išduotas leidimas pradėti rengti Žemės sklypo ir greta esančios teritorijos formavimo ir pertvarkymo projektą (toliau – Projektas), kurio vienas iš tikslų – padalinti Žemės sklypą į du ar daugiau žemės sklypų; Žemės sklypo dydis, reikalingas Įmonei priklausančio pastato eksploatavimui, bus nustatytas Projekto rengimo metu; manytina, kad Projektas galėtų būti parengtas per 6 mėnesius. NŽT 2023 m. balandžio 11 d. raštu Agentūrą informavo, kad konkretus Žemės sklypo dydis, reikalingas Įmonės turimiems nuolatiniais statiniams ar įrenginiams eksploatuoti, paaiškės Projekto metu bei kad klausimas dėl Žemės sklypo (jo dalies) nuomos bus nagrinėjamas, kai Įmonė NŽT Skyriui pateiks visus dokumentus (pažymos 6.3.10 papunktis).

14.2.7. Agentūra 2023 m. gegužės 16 d. priėmė Sprendimą, kuriuo panaikino Įmonei išduotą TIPK leidimą (pažymos 6.3.12 papunktis).

14.2.8. Įmonė kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinę teisumą dėl Agentūros Sprendimo panaikinimo bei laikino Sprendimo galiojimo sustabdymo (sprendimas iki šios pažymos surašymo nėra priimtas) (pažymos 6.3.12 papunktis).

15. Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytinos šios išvados:

15.1. AAĮ 19² straipsnio 12 dalies nuostatos reglamentuoja, jog, nustačius AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkte nurodytas aplinkybes, fizinis ar juridinis asmuo prieš sprendimo panaikinti taršos leidimo galiojimą priėmimą per 3 darbo dienas nuo atitinkamos aplinkybės nustatymo dienos įspėjamas apie galimą taršos leidimo galiojimo panaikinimą (pažymos 10.3 papunktis).

Iš Skundo tyrimui Agentūros pateiktų dokumentų nustatyta, kad paskutinis dokumentas (prieš Įmonei 2023 m. sausio 31 d. pateikiant Įspėjimą), kuris buvo gautas Agentūroje, yra Aplinkos ministerijos 2023 m. sausio 9 d. raštas. Atsižvelgiant į tai, kad paskutinis raštas, kuriuo Agentūrai buvo pateikta informacija, sprendžiant klausimą dėl TIPK leidimo panaikinimo, Agentūroje gautas 2023 m. sausio 9 d., o Įspėjimas Įmonei pateiktas 2023 m. sausio 31 d., darytina išvada, kad Agentūra Įspėjimą Įmonei pateikė nesilaikydama AAĮ 19² straipsnio 12 dalyje įtvirtinto 3 darbo dienų termino (pažymos 14.2.4, 14.2.5 papunkčiai).

15.2. Agentūra, vadovaudamasi AAĮ 19² straipsnio 12 dalies nuostatomis, pagrįstai suteikė Įmonei 20 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti (pažymos 10.3, 14.2.5 papunkčiai).

15.3. nei Taršos leidimo taisyklių 85.3.1–85.3.4 papunkčiai, galioję nuo 2023 m. balandžio 5 d. iki 2023 m. gruodžio 1 d., nei šiuo metu galiojantys Taršos leidimo taisyklių 85.3.1–85.3.4 papunkčiai nenustatė (nenustato) termino, per kurį Agentūra AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkte nustatytu pagrindu turėjo priimti sprendimą naikinti taršos leidimo galiojimą (pažymos 11.1 papunktis).

15.4. Sprendimą Agentūra priėmė 2023 m. gegužės 16 d., po dešimt mėnesių nuo AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto ir 12 dalies nuostatų (įsigaliojo nuo 2022 m. liepos 15 d.) įsigaliojimo (pažymos 10.3, 14.2.7 papunkčiai).

Pažymėtina, kad Agentūrai nuo 2019 m. gruodžio mėnesio, nuo Teismo nutarties įsigaliojimo, buvo žinoma, kad Įmonė neturi teisės valdyti ar naudoti TIPK leidime nurodytai ūkinei veiklai naudojamos Žemės sklypo dalies; minėtą aplinkybę Agentūra buvo konstatavusi Įmonei pateiktame Įspėjime (pažymos 6.1, 14.2.5 papunkčiai). Aplinkos ministerija 2023 m. sausio 9 d. rašte pateikė paaiškinimą, kad sprendimas panaikinti taršos leidimo galiojimą sietinas su faktu, kad po AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto įsigaliojimo, t. y. 2022 m. liepos 15 d., nustatomas nurodytos teisės neturėjimas, kad svarbu įvertinti, ar nekilnojamasis turtas yra naudojamas aplinkybių nustatymo metu (o ne, pvz., planuojamas naudoti ateityje), ar nekilnojamasis turtas naudojamas būtent taršos leidime nurodytai veiklai vykdyti (pažymos 14.2.4 papunkčiai). Taigi Seimo kontrolierei pagrįstai kyla abejonų, ar informacija, dėl kurios Agentūra 2023 m. kovo 20 d. raštu kreipėsi į NŽT ir Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, buvo būtina ir reikšminga Agentūrai priimant Sprendimą. Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad dešimties mėnesių terminas Sprendimui priimti (nuo 2022 m. liepos 15 d., kai įsigaliojo AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatos, iki Sprendimo priėmimo) yra per ilgas bei nedera su atsakingo valdymo principu, kuris suponuoja, kad visos valstybės institucijos ir

jos pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas veikdami valstybės interesais, gero administravimo principu, kuris teismų praktikoje išvedamas iš Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostatų, nustatančių, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (pažymos 12 punktas). Atsižvelgus į tai, kas pirmiau išdėstyta, Skundo dalis dėl Agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai vilkinant spręsti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo galiojimo panaikinimo klausimą pripažintina pagrįsta.

16. Seimo kontrolierė atkreipia Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos dėmesį į tai, kad Taršos leidimo taisyklių 85.3 papunktis nustato terminus, per kuriuos turi būti priimamas sprendimas panaikinti leidimo galiojimą, kai leidimo galiojimas naikinamas AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 1, 5, 6, 8, 9, 10 punktuose nurodytais atvejais. Tačiau minėtos Taršos leidimo taisyklės nenustato termino, per kurį Agentūra turi (turėtų) priimti sprendimą dėl taršos leidimo panaikinimo, jeigu taršos leidimas naikinamas AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkte (Skunde aptariamu atveju) ir (arba) AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 2, 3, 4, 7, 12 punktuose nurodytais atvejais (pažymos 11.1 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolierės nuomone yra tikslinga kreiptis į Aplinkos ministeriją, prašant suteikti informaciją, dėl kokių priežasčių Taršos leidimų taisyklės nenustato terminų, per kuriuos Agentūra turi (turėtų) priimti sprendimą dėl taršos leidimo panaikinimo, jeigu taršos leidimas naikinamas AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 2, 3, 4, 7, 11, 12 punktuose nurodytais atvejais; įvertinti, ar nebūtų tikslinga papildyti Taršos leidimų taisyklės, reglamentuojant sprendimų naikinti taršos leidimus priėmimo terminus.

Dėl Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus)

17. Apibendrinus skundų tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 10–11 punktuose, susijusias su Agentūros pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus), konstatuotina:

17.1. viešojo administravimo subjektas, vadovaudamasis Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalimi, administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Administraciniame sprendime, pagal Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 7 punktą, turi būti nurodyta administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką. Pagal minėto įstatymo 11 straipsnio 1 dalį, viešojo administravimo subjektai asmenų prašymus ir skundus nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (pažymos 10.4 papunktis). Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 32 punktas reglamentuoja, kad prašymai ir skundai turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus, o 47 punktas – atsakyme į prašymą ar skundą asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, nurodant konkrečios (-ių) institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (pažymos 11.3 papunktis).

17.2. Agentūroje 2022 m. liepos 8 d. gautas Pareiškėjo Prašymas, kuriame buvo prašoma panaikinti Įmonei išduotą TIPK leidimą vykdyti statybinių atliekų tvarkymo veiklą Žemės sklype (pažymos 6.4.1 papunktis). Agentūra Raštu Pareiškėjui nurodė (pagrįsdama teisės aktų nuostatomis): prašymą naikinti TIPK leidimą gali pateikti tik TIPK leidimo turėtojas, todėl Pareiškėjo Prašymas vertinamas kaip suinteresuotos visuomenės pateikta informacija; Agentūra 2022 m. rugpjūčio 5 d. raštu kreipėsi į Įmonę dėl informacijos, pagrindžiančios Žemės sklypo naudojimo teisėtumą, gavimo; Agentūra, įvertinusi visą gautą informaciją, spręs klausimą dėl TIPK leidimo panaikinimo; išsamiai pateikto atsakymo apskundimo tvarką (pažymos 6.4.1 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad Agentūra Raštu suteikė Pareiškėjui informaciją dėl jo Prašyme nurodytų aplinkybių bei, kaip tai reglamentuoja Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 47 punktas, nurodė išsamiai pateikto atsakymo apskundimo tvarką. Agentūra atsakymą į Pareiškėjo Prašymą, Agentūroje gautą 2022 m. liepos 8 d., pateikė 2022 m. rugpjūčio 8 d. Raštu, t. y. per 21 darbo dieną. Taigi, 20 darbo dienų terminas, nustatytas Viešojo administravimo

įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje, praleistas minimaliai.

17.3. Agentūroje 2022 m. lapkričio 4 d. gautas Pareiškėjo Prašymas 2, kuriame buvo prašoma Agentūros imtis veiksmų dėl Įmonei išduoto TIPK leidimo panaikinimo (pažymos 6.4.2 papunktis).

Agentūra Raštu 2 Pareiškėjui nurodė, jog dėl informacijos, reikalingos sprendimo dėl TIPK leidimo panaikinimo, gavimo kreipėsi į Aplinkos ministeriją, nes „[...] nėra susiformavęs naujos AAI 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatos taikymas praktikoje“, ir į AAD dėl informacijos apie AAD atliktus veiksmus, kurių buvo imtasi nustatčius aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą; išsamią pateikto atsakymo apskundimo tvarką (pažymos 6.4.2 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, Agentūra Rašte 2: paaiškino Pareiškėjui priežastis, dėl kurių ji kreipėsi į Aplinkos ministeriją ir AAD; kaip tai reglamentuoja Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 47 punktas, nurodė išsamią pateikto atsakymo apskundimo tvarką. Agentūra atsakymą į Pareiškėjo Prašymą 2, Agentūroje gautą 2022 m. lapkričio 4 d., pateikė 2022 m. gruodžio 12 d. Raštu 2, t. y. nesilaikydama Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatyto 20 darbo dienų termino.

17.4. Agentūroje 2023 m. sausio 18 d. gautas Pareiškėjo Prašymas 3, kuriame buvo prašoma informuoti, kada bus panaikintas Įmonei išduotas TIPK leidimas (pažymos 6.4.3 papunktis).

Agentūra Raštu 3 Pareiškėją informavo: Agentūra 2023 m. sausio 31 d. pateikė Įmonei Įspėjimą dėl galimo TIPK leidimo panaikinimo bei nustatė 20 darbo dienų terminą, per kurį Įmonė turi pašalinti trūkumus; jeigu Įmonė per šį laiką trūkumus pašalins, TIPK leidimo galiojimas nebus naikinamas; apie pateikto atsakymo apskundimo tvarką (pažymos 6.4.3 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad Agentūra Raštu 3 suteikė Pareiškėjui informaciją ir paaiškino, kokių atveju TIPK leidimas nebus naikinamas bei, kaip tai reglamentuoja Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 47 punktas, nurodė išsamią pateikto atsakymo apskundimo tvarką. Agentūra atsakymą į Pareiškėjo Prašymą 3, Agentūroje gautą 2023 m. sausio 18 d., pateikė 2022 m. vasario 2 d. Raštu 3, t. y. per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatytą 20 darbo dienų terminą.

17.5. Agentūroje 2023 m. kovo 1 d. gautas Pareiškėjo Prašymas 4, kuriame buvo prašoma informuoti, kokių veiksmų imsis Agentūra, nes Įmonė nenutraukė veiklos (pažymos 6.4.4 papunktis).

Agentūra Raštu 4 paaiškino Pareiškėjui, dėl kokių priežasčių Agentūra pakartotinai teikė Įmonei Įspėjimą, bei nustatė naują terminą (iki 2023 m. kovo 22 d.) trūkumams pašalinti, taip pat nurodė pateikto atsakymo apskundimo tvarką (pažymos 6.4.4 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, jog Agentūra Raštu 4 paaiškino Pareiškėjui, dėl kokių priežasčių Įmonei yra nustatytas naujas terminas trūkumams pašalinti bei, kaip tai reglamentuoja Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 47 punktas, nurodė išsamią pateikto atsakymo apskundimo tvarką. Agentūra atsakymą į Pareiškėjo Prašymą 4, Agentūroje gautą 2023 m. kovo 1 d., pateikė 2022 m. kovo 20 d. Raštu 4, t. y. per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatytą 20 darbo dienų terminą.

17.6. Agentūroje 2023 m. kovo 27 d. gautas Pareiškėjo Prašymas 5, kuriame buvo prašoma informuoti, ar Agentūra panaikino Įmonei išduotą TIPK leidimą (pažymos 6.4.5 papunktis).

Agentūra Raštu 5 Pareiškėją informavo, kad Agentūra dar nėra priėmusi sprendimo dėl Įmonės TIPK leidimo galiojimo panaikinimo, nes Agentūra dėl informacijos, būtinos sprendimo dėl Įmonei išduoto TIPK leidimo panaikinimo, kreipėsi į NŽT bei Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, bei nurodė išsamią pateikto atsakymo apskundimo tvarką (pažymos 6.4.5 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad Agentūra Raštu 5 suteikė Pareiškėjui informaciją ir paaiškino, dėl kokių priežasčių Agentūra dar nėra priėmusi sprendimo dėl TIPK leidimo panaikinimo, bei, kaip tai reglamentuoja Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 47 punktas, nurodė išsamią pateikto atsakymo apskundimo tvarką. Agentūra atsakymą į Pareiškėjo Prašymą 5, Agentūroje gautą 2023 m. kovo 27 d., pateikė 2022 m. balandžio 19 d. Raštu 5, t. y. per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatytą 20 darbo dienų terminą.

18. Atsižvelgiant į tai, kad Agentūra:

18.1. pateikė atsakymus į visus Pareiškėjo prašymus (skundus) bei pateiktuose atsakymuose

nurodė išsamiaj pateiktų atsakymų apskundimo tvarką (pažymos 17.2 –17.6 papunkčiai);

18.2. į daugumą Pareiškėjo prašymų (Prašymas 3, Prašymas 4, Prašymas 5) atsakymus pateikė per teisės aktuose nustatytą 20 darbo dienų terminą (pažymos 17.4 – 17.6 papunkčiai), vienas atsakymo pateikimo terminas (atsakant į Prašymą) praleistas minimaliai (1 darbo diena) ir tik vienas atsakymas (į Prašymą 2) (pažymos 17.2, 17.3 papunkčiai) pateiktas per 26 darbo dienas,

skundo dalis dėl Agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus) atmetina.

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nesprendžiant neteisėtai naudojamoms Žemės sklypo dalies atlaisvinimo klausimo

19. Apibendrinus tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 10–11 punktuose, susijusias su NŽT pareigūnų veiksmais (neveikimu) galimai nesprendžiant neteisėtai naudojamoms Žemės sklypo dalies atlaisvinimo klausimo, konstatuotina:

19.1. Vadovaujantis Žemės įstatymo 1 straipsnio 2 dalimi (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.), įgyvendinant žemės tvarkymo ir administravimo politiką, žemės santykiai buvo reguliuojami taip, kad būtų sudarytos sąlygos tenkinti visuomenės, fizinių ir juridinių asmenų poreikius racionaliai naudoti žemę, vykdyti ūkinę veiklą išsaugant ir gerinant gamtinę aplinką, gamtos ir kultūros paveldą, apsaugoti žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises. Pagal Žemės įstatymo (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 32 straipsnio 3 dalies 1 punktą, NŽT buvo visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės (išskyrus žemės, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams) patikėtinis bei įgyvendino valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos planavimo srityse (pažymos 10.5 papunktis).

NŽT, vadovaudamasi Žemės įstatymo 36 straipsnio 1 dalies (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) bei Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) 11 punkto nuostatomis, vykdė žemės naudojimo valstybinę kontrolę, kurios metu tikrino, ar žemę naudojantys asmenys savo veikla nepažeidžia žemės naudojimo tvarkos, kurią nustato įstatymai ir Vyriausybės nutarimai; ar žemės sklypuose vykdant ūkinę ir kitą veiklą nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai ir kt. (pažymos 10.5, 11.4 papunkčiai). Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) 16 punktas nustatė, kad žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdančias asmenys, vadovaudamiesi Administracinių nusižengimų kodeksu, privalėjo pradėti administracinio nusižengimo teiseną, žemės naudojimo valstybinės kontrolės metu nustačius žemės naudojimo tvarkos pažeidimų (pažymos 11.4 papunktis).

19.2. Žemės sklypas, kurio pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis ir ūkinės veiklos būdas yra gamybinės bazės statinių eksploatavimas, nuosavybės teise priklauso Lietuvai, kuri patikėjimo teise iki 2024 m. sausio 1 d. valdė – NŽT.

Pažymėtina, kad žemės naudojimo teisė, kaip savarankiška teisė, reiškia, kad valstybinės ar privačios žemės naudotojas, kuriam suteikta teisė naudotis žeme, gali ją naudoti ūkinei ar kitokiai veiklai, gauti iš jos pajamas įstatyme, sutartyje ar kitame akte, kuriuo nustatyta naudojimo teisė, nustatyta tvarka. Valstybinę žemę nuomoti gali tik valstybinės žemės patikėtinis, o valstybinės žemės subnuoma, vadovaujantis Civilinio kodekso 6.553 straipsnio 1 dalimi (pažymos 10.1 papunktis), galima tik teisės aktuose nurodytu atveju ir gavus raštišką NŽT pritarimą. Valstybinės žemės valdymas ir naudojimas ir su tuo susijusių pažeidimų pašalinimas laikomi viešojo intereso dalimi. Pagal Civilinio kodekso 6.564 straipsnio 1 dalies 1 punktą, žemės nuomos sutartis prieš terminą nuomotojo reikalavimu gali būti nutraukta, jeigu žemės nuomininkas naudoja žemę ne pagal sutartį ar pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį (pažymos 10.1 papunktis). Žemės įstatymo 9 straipsnio (redakcija, galiojusi nuo 2017 m. liepos 1 d. iki 2018 m. gegužės 1 d.) 14 dalis nustatė, kad valstybinės žemės nuomos sutartis turi būti nutraukiama prieš terminą nuomotojo reikalavimu, jeigu žemės nuomininkas

naudoja žemę ne pagal sutartyje numatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą arba yra keičiama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas (pažymos 10.5 papunktis).

Žemės sklypo nuomos sutartis, atsižvelgus į tai, kad UAB Žemės sklypą naudojo ne pagal Žemės sklypo nuomos sutartyje nustatytą žemės sklypo paskirtį, sudaryta su UAB, nutraukta Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 49 VĮ-2285-(14.49.2.). NŽT, kaip valstybinės žemės patikėtinė, jokių kitų Žemės sklypo nuomos (pardavimo) sutarčių nebuvo sudariusi bei nebuvo davusi jokių sutikimų Žemės sklypo subnuomai (pažymos 7.1 papunktis). Taigi, Įmonė Žemės sklypo dalį valdė bei statybos atliekų tvarkymo veiklą jame vykdė neturėdama tam teisėto pagrindo.

19.3. Vilniaus miesto skyrius 2017 m. rugpjūčio 22 d. atliko Žemės sklypo naudojimo patikrinimą (surašė Patikrinimo aktą), kurio metu nustatė, kad Žemės sklypas rytinėje ir pietinėje dalyse yra aptvertas vieline tvora, Žemės sklype yra sandėliuojamos mišrios statybinės atliekos bei vykdomi statybos atliekų perdirbimo darbai. Atsižvelgdamas į minėto patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, Vilniaus miesto skyrius, kaip tai reglamentavo Žemės naudojimo valstybinės kontrolės nuostatų (redakcija, galiojusi iki 2024 m. sausio 1 d.) 16 punktas, ėmėsi veiksmų pagal nustatytą kompetenciją ir 2018 m. sausio 19 d. surašė Įmonei administracinio nusižengimo protokolą, kuriame konstatavo, kad Įmonė „neteisėtai užima valstybinę žemę“ (pažymos 7.2.1 papunktis).

Pabrėžtina, kad Vilniaus miesto skyrius pakartotinį Žemės sklypo naudojimo patikrinimą vietovėje atliko ir Patikrinimo aktą 2 surašė tik 2019 m. vasario 11 d., t. y. praėjus metams nuo 2018 m. sausio 19 d. nuo administracinio nusižengimo protokolo Įmonei surašymo. Minėto patikrinimo metu nustatė, kad Žemės sklypas rytinėje ir pietinėje sklypo dalyse yra aptvertas vieline tvora, Žemės sklype yra sandėliuojamos mišrios statybinės atliekos, kurių užimamas valstybinės žemės plotas sudaro 8429 kv. m. ploto, bei vykdomi statybinių atliekų perdirbimo darbai; Žemės sklype faktinė situacija nėra pakitusi nuo 2017 m. rugpjūčio 22 d. atlikto patikrinimo metu užfiksuotos situacijos, patikrinimo metu Žemės sklype buvo vykdomi statybinių atliekų perdirbimo darbai (pažymos 7.2.2 papunktis).

Pažymėtina, kad tyrimo metu Seimo kontrolieriui nebuvo suteikta informacija (nors NŽT buvo prašoma pateikti visą informaciją), nurodant, kada, kokių veiksmų ėmėsi (jeigu nesiėmė, dėl kokių priežasčių) Vilniaus miesto skyrius po 2019 m. vasario 11 d. atlikto Žemės sklypo naudojimo patikrinimo.

20. Įvertinus tai, kad:

20.1 Vilniaus miesto skyrius 2019 m. vasario 11 d. Žemės sklypo naudojimo patikrinimo metu konstatavo, jog faktinė situacija Žemės sklype nėra pakitusi nuo 2017 m. rugpjūčio 22 d. atlikto Žemės sklypo patikrinimo metu užfiksuotos situacijos (primintina, kad, pagal 2017 m. rugpjūčio 22 d. atlikto Žemės sklypo naudojimo patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, Vilniaus miesto skyrius Įmonei 2018 m. sausio 19 d. surašė administracinio nusižengimo protokolą, nes Įmonė „neteisėtai užima valstybinę žemę“) (pažymos 19.1, 19.3 papunkčiai);

20.2. NŽT tyrimo metu Seimo kontrolieriui nesuteikė informacijos (nors to buvo prašoma), įrodančios, kada, kokių veiksmų ėmėsi (jeigu nesiėmė, dėl kokių priežasčių) Vilniaus miesto skyrius po 2019 m. vasario 11 d. atlikto Žemės sklypo naudojimo patikrinimo (pažymos 19.3 papunktis),

darytina išvada, kad NŽT aktyvumas, sprendžiant neteisėto Žemės sklypo dalies naudojimo ūkinei veiklai (statybinių atliekų perdirbimo) vykdyti nutraukimo klausimą, buvo nepakankamas, nes Vilniaus miesto skyrius: pakartotinį Žemės sklypo naudojimo patikrinimą vietovėje atliko tik 2019 m. vasario 11 d., t. y. praėjus metams nuo 2018 m. sausio 19 d. nuo administracinio nusižengimo protokolo Įmonei surašymo; nuo 2019 m. vasario 11 d. nesiėmė veiksmų pagal nustatytą kompetenciją (pvz.: surašyti administracinio nusižengimo protokolą; kreiptis į teismą su negatoriniu ieškiniu), kad Įmonės neteisėtai užimta Žemės sklypo dalis būtų atlaisvinta. Pažymėtina, jog tokie Vilniaus miesto skyriaus pareigūnų veiksmai nederą su viešojo administravimo subjektams jų veikloje privalomais vadovautis atsakingo valdymo, teisėtumo ir efektyvumo principais (pažymos 10.4, 12.1 papunkčiai).

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, tyrimo dalis dėl NŽT pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai nesprendžiant neteisėtai naudojamos Žemės sklypo dalies atlaisvinimo klausimo, pripažintina pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

21. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai vilkinant spręsti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo galiojimo panaikinimo klausimą, pripažinti pagrįsta.

22. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2. punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo prašymus (skundus), atmesti.

23. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nesprendžiant neteisėtai naudojamos Žemės sklypo dalies atlaisvinimo klausimo, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

24. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 8, 14, 17, punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė:

24.1. Aplinkos apsaugos agentūros direktorei rekomenduoja atkreipti dėmesį į tai, kad:

24.1.1. Aplinkos apsaugos agentūra Įspėjimą Įmonei parengė bei pateikė nesilaikydama Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 12 dalyje įtvirtinto 3 darbo dienų termino, bei imtis veiksmų, jog ateityje minėtas pažeidimas nepasikartotų (pažymos 15.1 papunktis);

24.1.2. dešimties mėnesių terminas (nuo AAĮ 19² straipsnio 11 dalies 11 punkto nuostatų įsigaliojimo (2022 m. liepos 15 d.) iki Sprendimo priėmimo (2023 m. gegužės 16 d.)) yra per ilgas bei nedera su atsakingo valdymo, gero administravimo principais; skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui kilo abejonių, ar informacija, dėl kurios Aplinkos apsaugos agentūra 2023 m. kovo 20 d. raštu kreipėsi į Nacionalinę žemės tarnybą prie Aplinkos ministerijos ir Vilniaus miesto savivaldybės administraciją, buvo būtina ir reikšminga Aplinkos apsaugos agentūrai priimant Sprendimą (pažymos 15.4 papunktis);

24.1.3. Aplinkos apsaugos agentūra atsakymus į Pareiškėjo Prašymą ir Prašymą 2 pateikė nesilaikydama Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatyto 20 darbo dienų prašymų nagrinėjimo termino (pažymos 17.2, 17.3 papunkčiai);

24.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui rekomenduoja:

24.2.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-259, 85.3 papunktis nustato terminus, per kuriuos Aplinkos apsaugos agentūra turi priimti sprendimą panaikinti leidimo galiojimą, kai leidimo galiojimas naikinamas Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 1, 5, 6, 8, 9, 10 punktuose nurodytais atvejais; tačiau minėtos taisyklės nenustato termino, per kurį Aplinkos apsaugos agentūra turi (turėtų) priimti sprendimą dėl taršos leidimo panaikinimo, jeigu taršos leidimas naikinamas Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 2, 3, 4, 7, 11, 12 punktuose nurodytais atvejais (pažymos 16 punktai);

24.2.2. įvertinti, ar nebūtų tikslinga papildyti Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-259, reglamentuojant sprendimų naikinti taršos leidimus priėmimo terminus, kai taršos leidimai naikinami Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnio 11 dalies 2, 3, 4, 7, 11, 12 punktuose nurodytais pagrindais;

24.3. Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriui rekomenduoja: atkreipti dėmesį į tai, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos Vilniaus miesto skyriaus pareigūnai nuo 2019 m. vasario 11 d. nesiėmė aktyvių veiksmų pagal nustatytą kompetenciją (pvz.: surašyti administracinio nusižengimo protokolą; kreiptis į teismą su negatoriniu ieškiniu), kad Įmonės neteisėtai užimta ir naudojama ūkinei veiklai Žemės sklypo dalis būtų atlaisvinta ir tokie pareigūnų veiksmai nedera su viešojo administravimo subjektams jų veikloje privalomais vadovautis atsakingo valdymo, teisėtumo ir efektyvumo principais (pažymos 20 punktas).

24.4. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriui rekomenduoja:

24.4.1. informuoti, ar Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūrai priėmus Sprendimą dėl Įmonei išduoto TIPK leidimo panaikinimo, atliko patikrinimą, siekiant išsiaiškinti, ar Įmonė nevykdo veiklos Žemės sklypo dalyje; jeigu taip, informuoti, apie atlikto patikrinimo rezultatus; jeigu patikrinimo metu buvo nustatyti pažeidimai, nurodyti, kada, kokių veiksmų kuo vadovaujantis buvo imtasi;

24.4.2. jeigu Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūrai priėmus Sprendimą dėl Įmonei išduoto TIPK leidimo panaikinimo, nėra atlikęs patikrinimo, siekiant išsiaiškinti, ar Įmonė nevykdo veiklos Žemės sklypo dalyje, atlikti patikrinimą ir informuoti apie patikrinimo metu nustatytas aplinkybes; patikrinimo metu nustatytus pažeidimus, imtis veiksmų pagal nustatytą kompetenciją.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierę** (Seimo kontrolierei pateikti **informaciją pagrindžiančius dokumentus**).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė